

LANŽHOT

3 **2009**
ročník V.

zpravodaj městského úřadu

Cena: 10,– Kč

Krojový výlet

12. 7. 2009

Foto Martina Čadová

Titulní strana obálky
– foto Jan Halady

LANŽHOTSKE HODY 2009

Hodové folklorní akce, společenské události a zábavy

Sportovní akce

Pátek 18. 9......

- 17.00 zahájení výstavy M. Kocmánka a K. Frantela ve dvorní části muzea
20.00 Předhodové zpívání mužáckého sboru a jejich hostů
 - sál restaurace Podlužan
 20.00 Hostinec U Zámečku LALOK BAND
 20.00 Pizzerie – skupina JET

Sobota 19. 9......

- 13.00 kopaná starší žáci – 1. FC Brno „C“ (Kostice)
 14.45 kopaná mladší žáci – 1. FC Brno „C“ (Kostice)
 14.00 - 19.00 výstava ve dvorní části muzea
 14.00 - 19.00 místní muzeum
15.00 předání stárkovského práva
15.30 stavění máje
 19.00 Letní terasa Podlužan – taneční zábava s kapelou SANVEAN
 20.00 cimbálová muzika Jožky Severina Pod Víchů
 20.00 Vinařství Uher – hodovní posezení u vína s DH Fialenka
 20.00 Hostinec U Zámečku – THE TEACHERS
 20.00 Pizzerie – skupina AMULET

Neděle 20. 9.

- 8.00 Ranní mše svatá
- 8.15 kopaná dorost – Sokol Strachotín (Šlajsa)
- 10.30 kopaná Sokol Lanžhot – Moravan Lednice (Šlajsa)
- 10.00 hodová mše svatá**
- 13.00 odchod chasy pro 1. stárka**
- 14.00 - 19.00 výstava ve dvorní části muzea
- 14.00 - 19.00 místní muzeum
- 15.00 krojovaná zábava pod májů**
- 20.00 Slovácký dvůr hospody U Bartošů – THE TEACHERS
- 20.00 taneční zábava Pod Víchů – Luděk Budín
- 21.00 večerní zábava v Podlužanu**

Pondělí 21. 9.

- 9.00 mše svatá
- Po mši svaté v 9.45 hodin bude společný odchod průvodem na hřbitov, kde vzpomeneme na všechny zemřelé spoluobčany. Duchovní otec P. František Putna zve do průvodu i na vzpomínkovou pobožnost všechny občany i ty, kteří se nezúčastní mše svaté v kostele
- 10.00 Letní terasa Podlužan – taneční zábava se skupinou ESSO
- 10.00 Hostinec U Zámečku – Malá dechová hudba
- 10.00 dech. hudba Lanžhotčanka na tenisových kurtech
- 10.00 - 19.00 výstava ve dvorní části muzea
- 10.00 - 19.00 místní muzeum

- 13.00 odchod chasy pro 2. stárka
15.00 krojovaná zábava pod májů
20.00 večerní zábava v Podlužanu

Úterý 22.9.....

- 9.00 tenisový turnaj neregistrovaných hráčů
16.00 **taneční zábava v Podlužanu**
Hostinec U Záměčku – tradiční hodové úterý

Vážení spoluobčané,

v červenci, jak všichni víte, byla zahájena rekonstrukce sběrného dvora. Předpokládaný termín otevření dvora do 20. září bohužel nebude dodržen. Po zahájení prací deštivé počasí na čtrnáct dnů nedovolilo pokračovat v přípravě plochy a zemní práce musely být přerušeny. I v průběhu stavby bylo nutno kvůli počasí práce přerušit. Proto jsme zajistili odvoz velkoobjemového odpadu přistavením kontejnerů za sběrný dvůr. Trávu, větve apod. tam je možno také již ukládat. Termíny budou vždy oznámeny v kabelové televizi. Stavební suť se bude odbírat až po otevření sběrného dvora.

V Buchticových uličce (spojovací ulička mezi ul. Dolní a Kout) byla provedena rekonstrukce chodníku určeného pro pěší a cyklisty. Sotva byla otevřena, začaly jí projíždět osobní automobily. Proto byly z obou stran umístěny omezovací sloupky. To samé platí i pro uličku Ventrubových (ulička mezi ul. Břeclavská a Dolní). I sem budou kvůli bezpečnosti řidičů umístěny omezovací sloupky.

Chtěl bych se zmínit o problému volně pobíhajících psů po ulicích. Již několikrát jsme v kabelové televizi upozorňovali na tento nešvar, jímž je porušována vyhláška města o volném pohybu psů, a majiteli psa může být uložena pokuta. Policie bude při svých pochůzkách na toto dohlížet a v případě, že někoho s volně pobíhajícím psem přistihne, uloží mu pokutu nebo bude předvolán k přestupkové komisi, kde bude tento přestupek řešen. Další možností je odchyt volně pobíhajících psů a jejich následné umístění do útulku. Po majitelích psa, pokud budou zjištěni, budou vymáhány náklady za odchyt a umístění psa do útulku. Měsíční pobyt jednoho psa v útulku stojí 1 200 až 1 500 Kč. V případě nezjištění majitele hradí náklady obec. Pokud si psa nikdo nevyzvedne, je obec povinna platit tyto náklady po dobu jednoho roku. Po roce pes propadne jako majetek státu.

V letošním roce došlo k několika krádežím v rodinných domcích. Je pravděpodobné, že to v některém případě mohl udělat i někdo místní. Bylo by dobré, abyste si víc všímali cizích osob, které obchází z nějakých důvodů domy a můžou si tak vytypovávat, zda jsou majitelé doma. V případě jakéhokoli podezření nahlasejte toto na městský úřad nebo přímo policii.

V srpnu jsme podali tři žádosti o přidělení dotací. Jedna žádost je na ministerstvo financí, dvě na Státní fond životního prostředí. Na ministerstvo financí jde žádost o dotaci na rekonstrukci sociálního zařízení a kotelny na základní škole ve výši 5 mil. Kč. Celkové náklady na rekonstrukci jsou asi 7 mil. Kč. Další dvě žádosti o dotaci jsou na zateplení a opravu fasády mateřské školy ve výši asi 1,5 mil. Kč a zateplení, opravu fasády a výměnu oken na základní škole, kde se jedná o dvorní část staré budovy a celou přístavbu. Předpokládané náklady jsou asi 7 mil. Kč. Finanční spoluúčast na tyto dvě akce je 10 % nákladů. V případě, že nám budou dotace přiděleny, rekonstrukce soc. zařízení a kotelny by začala ještě letos. Zateplení MŠ a MZŠ by proběhlo v roce příštím.

Závěrem přeji všem spoluobčanům, případně i jejich hostům, pěkné prožití hodů.

František Hrnčíř, starosta města

HODOVÁ VÝSTAVA 2009

Uspořádání letošní výstavy, která již tradičně doprovází naše hody, se už podruhé zhostí místní kreslíř a karikaturista **Milan Kocmánek**.

Poprvé se tak stalo v roce 2000, kdy ke spolupořádání výstavy přizval fotografa **Jiřího Kubíka**. Netradiční spojení kresleného humoru s fotografiemi tehdy vytvořilo působivý celek, který mají určitě ještě mnozí obyvatelé Lanžhota v živé paměti.

Také letos nebude výstava prezentací práce pouze jednoho autora – vedle kresleného humoru uvidí návštěvníci také keramiku známého mikulovského výtvarníka **Karla Frantela**. Sjednocujícím tématickým prvkem by tentokrát mělo být víno, které k našemu regionu (a samozřejmě k hodům) neodmyslitelně patří.

„S Karlem nás pojí dlouholeté přátelství ještě z dob, kdy jsme nesměle začínali s prvními výtvarnými pokusy jako spolužáci na

pedagogické fakultě MU v Brně. Z pozdějšího společného setkávání na různých vernisážích vzešel nápad na uspořádání společné výstavy. Doufám, že mí lanžhotští spoluobčané i „přespolní“ návštěvníci ocení Frantelovu invenci a originalitu“, říká Milan Kocmánek.

Kolekce prezentovaných kreslených vtípů je výběrem z publikace **VE VÍNĚ JE SRANDA**, kterou vydalo v roce 2007 brumovické nakladatelství CARPE DIEM. Stejný vydavatel letos realizuje novou soubornou knihu M. Kocmánka s názvem **SRANDA Z LESŮ, VOD A STRÁNÍ**. Tématem kreslených vtípů jsou tentokrát především rybáři, myslivci, houbaři a samozřejmě „němé tváře“ z titulních lesů, vod a strání. Křest nové knihy by se měl uskutečnit právě na vernisáži výstavy. Všichni jste srdečně zváni!

„NO, SNAD UŽ MÁM NA TY RYBY VŠECHNO ... ALE NEDEJBOŽE, ABYCH JEŠTĚ NĚCO CHYTL !“

Ukázka z nové knihy M. Kocmánka „SRANDA Z LESŮ, VOD A STRÁNÍ“

PROSBA

Jož Uher

*Tak nevím, kolik ještě statných mužáků,
tu moji pěsničku si pod kaštany zpívá.
A kolik v starých stájích řehtá ryzáků,
kde předzahrádka z hontů s rozmarýnou zbývá.*

*Tak nevím, kolik hvězd se v číších zrcadlí,
když víno v nich je na hladině k ústům nese.
Ba, nevím, v kterých hrdlech navždy zapadly
ty, k nimž už pěsnička víc s tělem nevypne se.*

*Tak nevím, koho vodí píseň zpod máje
(jak starodávnou kdysi šohaj frajářečku)
tam, kde už vzpomínaná láska mrtvá je,
noc bezhvězdnou táhne za ní bez not vlečku.*

*Snad zpívají a každé slovo písne vínem roší;
ti zpoza dědiny je možná zpod hrud o to prosí...*

Ptal se mne kdysi jeden z mých kamarádů „vrstevňáků“, jak že se rodí **hit**. Myslel tím, proč se ta která pěsnička stává na mnoho let mimořádně úspěšnou, oblíbenou, když vedl řeč o té s názvem **Zpívali mužáci pod kaštanem**. Už si nepamatuji, jak jsem mu to vysvětlil, pravděpodobně nijak. Můj oblíbený ruský básník Stěpan Ščipačev v jedné ze svých básní říká: **Láska je jako dobrá píseň, / a píseň složit – těžké je**. Moje zkušenosti se skládáním pěsniček, slov k nim nevyjímaje, jsou úplně jiné. Podařená pěsnička a vhodná slova na ni naroubovaná, to bývají minutové, chci naznačit, že velice krátké okamžiky, žád-

né dlouhé, upoceně lopocení. Jakési bleskové, neopakovatelné vnuknutí. Melodie těch mých **Mužáků** se zrodila právě takto, a to 6. října 1981 a slova k nim mezi šestým a šestnáctým říjnem téhož roku. Do záhlaví jsem tenkrát napsal toto: **O hodkové neděli večer zpívali pod kaštany při máji mužáci. Jejich pěsničky zněly přes súhradská humna a střechy domů. Vykloněn z okna, naslouchal jsem jim. A tak potom vznikla tato pěsnička. Protože se o ni nejvíce zasloužili bratraci Joza a Janík Uhrovi – Šlízci, patří především jim...**

Jsem rád, že dnes už ne toliko jim!

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Hana Tučková

Narozené děti

Lucie Kosková – Regina Škrobáčková

a Vítězslav Kosek, Gagarinova

Denisa Šteflíková – Marcela

a Lubomír Šteflíkovi, Stráže

Jakub Trčka – Radka Gálová

a Petr Trčka, Stráže

Sňatky

Ilona Kvasnovská, Kostice
– Filip Korman, Lanžhot

Ing. Petra Straková, Lanžhot
– Ing. Jan Omasta, Břeclav

Výročí narození**85 let**

Anna Kostková, Kout III.
František Ciprys, Smetanova

80 let

Emilie Trubačová, Stráže
Marie Uhrová, Dolní

75 let

Oldřich Hladík, Pastvisko II.
Anna Ševčovičová, MUDr. Kepáka
Marie Šišková, Masarykova

70 let

František Pašek, II. Příční
Hildegarda Uhrová, Nová
Marie Tučková, Kout III.

65 let

Anna Sklenáková, Mlýnská III.
Anna Bertalanová, B. Němcové
Jarmila Vlašicová, Nádražní
František Straka, Sokolská
Marie Darmovzalová, Nová

Odešla...

27. srpna jsme se rozloučili s Mgr. Helenou Tinkovou, učitelkou, která v Lanžhotě působila více než 40 let. U žáků i učitelů byla oblíbená pro svoji otevřenou, radostnou povahu. To dosvědčila i velká účast na jejím pohřbu. Byla člověkem, který nikoho nezarmoutil a neodmítl pomoc. Celý

60 let

Růžena Gajdová, Kostická
Marie Hakalová, MUDr. Kepáka
Pavel Uher, Masarykova
Marie Košutková, Mlýnská III.
Oldřiška Lindová, Kostická
Jan Trčka, Havlíčkova
Zdeněk Závodský, Smetanova
Helena Tučková, Vinohrady
Anna Koritáková, U Stadionu

Úmrtí

Anna Polášková	57 let	J. Wolkera
Antonín Drozd	73 let	Havlíčková
Jakub Uher	77 let	K. Čapka
Miroslav Hrubý	62 let	Kostická
Terezie Prajková	91 let	Bří Mrštíků
Růžena Svozilová	89 let	Komárnov
Růžena Tučková	83 let	Nová
František Hrubý	67 let	J. Nerudy
Ludmila Škrobáčková	88 let	Kostická
František Bartoš	86 let	Nová
Marie Drštková	79 let	Mlýnská I.
Helena Tinková	63 let	Kout III.
Jan Šulák	57 let	Mlýnská I.

život věnovala škole, společnosti, rodině. Vedle poslání učitelky svědomitě plnila povinnosti poslankyně, členky Sboru pro občanské záležitosti, v komisích i ve stranických funkcích. V rodině byla pevným bodem. Rodina se u ní scházela, všichni ji měli rádi. Bude nám chybět její úsměv, smysl pro povinnost a optimismus, kterým oplývala.

Na takové lidi se nezapomíná.

Vlasta Ciprysová

Zajímavost z historie společenské kroniky -ju-

Jednou z nejstarších občanek v historii Lanžhota byla Marie Mikuličová (Majdáčka), narodila se 4. září 1849, zemřela 13. října 1950.

Dožila se tedy 101 let. Její vnuk, Vojtěch Bartoš – Kociánek o ní složil píseň Stařenečko naša milá, kterou krásně zpívají manželé Osičkovi.

Paní Marie Štvrtecká bude slavit 100 let Břetislav Osička

Za svobodna se jmenovala Tučková, narodila se 22. října 1909 v ulici Dolní č. 310, měsíc po hodech tedy oslaví 100 let. Prožila celé dvacáté století a zažila dvě světové války.

Rodiče měli tři děti – Josefa, Růženu a Marii. Maminka zemřela, když měla paní Marie jeden rok. Tatínek se znovu oženil a s druhou ženou měl ještě čtyři děti, Růženka se utopila. Po absolvování základní školy pracovala v létě jako pomocná síla u zedníků a v zimě v cukrovaru. K zedníkům jezdila až do Brna. Chodila pracovat také do Rakouska k sedlákovi. „Tam moc dobře nebylo, tak sme odtád jednú utékli,“ vzpomíná. „Život sem neměla lehký. Maminku mi nahrazovala moja stařenka. Vydala sem sa za Jana Štvrteckého, došla sem o čtyřměsíčního chlapečka Janíčka, pak sme měli eště Ladu a Mařenku. Muž mi umřel, když měl dvacet osm roků, při natírání železničního mostu.“ Sama s dětmi si postavila dům na Pastvisku. Později žila 32 roků s druhem Josefem Nešporem. Nyní

bydlí u své dcery Marie Na Peci, která se o ni stará i se svou dcerou Marií. Říkají, že paní Štvrtecká je velmi klidná, dobře spí, ráno na snídani musí mít tlustý párek. Tatíček byl vášnivý rybář, takže ryb je přejedená. Přestože je nosila rozdávat, tak jí něco vždycky zbylo. Do důchodu šla až v šedesáti pěti letech, protože měla málo odpracovaných let. „Naštěstí mi zdravotní služba a do nemocnice sem sa dostala teprv před třema rokama, když sa mi ozvalo srdíčko. Do tej doby sem nevěděla, co je to byt nemocná. Ráda mám také pivečko. Půl litru mám na dva dni. Vypila bych aj víc, ale stačí. Spíš sme pili enom vodu a zpívali sme aj z vody,“ říká paní Štvrtecká. Brýle nepoužívá, stačí prý, když si v novinách přečte jenom nadpisy. V televizi sleduje nejvíce soutěžní pořady. Má okolo sebe plno vnoučat a pravnoučat, tak se osamělá necítí a je spokojená. Přejeme jí, aby ji ta spokojenost neopouštěla ani v dalších letech a aby s chutí a zvesela oslavila svou stovku.

1939

2009

Naše poutě a krásné zážitky z mariánských míst Marie Uhrová

Ještě nekončíme rok 2009, ale dovolte mi, abych se s vámi podělila o naše zážitky z dosavadních poutí, které jsme v naší farnosti vykonali.

Stalo se tradicí, že bolestný pátek patří naší pouti do Šaštína, letos to bylo 3. dubna. V dopoledních hodinách vychází část našich poutníků pod vedením duchovního otce pěšky. Odpoledne jede autobus s ostatními, kteří by pěší pouť nezvládli. Společně vykonáme křížovou cestu, mši svatou a pobožnost u Panny Marie Bolestné.

Další tradiční pouť je do Žarošic, 13. května. Pro malý zájem našich farníků doplňujeme autobus poutníky z Kostic, Tvrdonic i Moravské Nové Vsi. Na pouť s námi jel i otec František a mši sv. koncelebroval.

Po sedmi letech jsme se vrátili na poutní místo v Hlubokých Mašůvkách, pouť jsme spojili s výjezdem do Rakouska k Panně Marii

Třídubské. Této pouti se s námi zúčastnil otec František a náš bohoslovec Mírek.

Hluboké Mašůvky jsou krásné poutní místo, kam chodívali už naši rodiče a prarodiče. První zmínka o Hlubokých Mašůvkách je už z r. 1319. Ze zbožné tradice je známa historie léčivého pramene v údolí potoka Svatoňovce, odedávna nazývaného Svatá studna. Podle pověsti byla tato místa navštěvována poutníky, proto zde byla postavena dřevěná kaple. Když jevišovické panství, k němuž patřily i Hluboké Mašůvky, koupil Jan Ludvík Raduit de Souches, dal v roce 1680 postavit místo dřevěné kaple kamenný kostelík, kterému věnoval sošku Panny Marie de Foi. Nedaleko kostelíka a pramene Svaté studny dal postavit lázeňský dům. V polovině

19. století byla vystavěna Kalvárie s dřevěnými kapličkami křížové cesty. O povznesení zdejšího poutního místa se velkou měrou zasloužil P. Josef Parma, který zde působil v letech 1946 - 1954.

Byla obnovena křížová cesta, vybudována socha Krista v Getsemanech, Boží hrob, kaple nad Svatou studní s malou kolonádou, socha Panny Marie La-Salletské, Mariánská cesta s obrazy poutních míst, Lurdská jeskyně, terasa se sochami světců

a největším jeho dílem byla přístavba kostela s věží. (Více informací je možné získat na www.hlubokemasuvky.cz – pozn. redakce.) Poutním místem nás provázela místní historie, který nám poutavě vyprávěl o celé historii. Mši svatou odsloužil otec František za asistence Mirka. Bohužel jsme kvůli špatnému terénu po dešti nemohli

absolvovat křížovou cestu a další zajímavosti. Podívali jsme se do Lurdské jeskyně, kam se pořádají světelné průvody při jejich hlavní pouti a po obědě jsme pokračovali do Rakouska k Panně Marii Třídubské.

Tři duby (Drei Eichen) je poutní místo u Hornu, kostel je zasvěcen Panně Marii Bolestné a před třiceti lety byl povýšen na baziliku. V době našeho příjezdu byla v bazilice právě svatba. Tiše jsme si prohlédli krásnou výzdobu a každý měl možnost se sám pomodlit, podívat se na obřad. Pomodlili jsme se křížovou cestu – zobrazení je krásnou mozaikou a spokojeni odjízděli v předvečerních hodinách domů.

Další z pravidelných poutí je 5. července

Cyrlometodějská pouť do Mikulčic. Bylo nám velmi líto, že se nenašel ani jeden krojový pár mladých, kteří by s námi do Mikulčic jeli. A jelikož nebyl ani tentokrát autobus naplněn našimi farníky, jeli s námi i poutníci z Kostic, Tvrdonic a Moravské Nové Vsi.

Na svátek Nanebevzetí Panny Marie 15. srpna jsme podruhé putovali do Týnce. Část poutníků šla pěšky a část přijela autobusem opět doplněným o kostické poutnice. Vířily nás týnecké zvony a bylo to velmi dojemné. Poutí proběhla v pohodě a my se vrátili domů bez únavy, plni dojmů, s Božím požehnáním.

Jsmo rádi, že všech těchto poutí se zúčastňuje také náš pan farář a podporuje nás. Jen ti mladí chybí... Díky vám otče!

Z většiny poutí i z jiných farních akcí najdete fotografie na našich webových stránkách -www.farnostlanzhot.webnode.cz

Bude na kostelní věži vyhlídka? Marie Pfefferová

V minulém čísle lanžhotského zpravodaje jsme malým článkem informovali a dotazovali se co dál s opravou kostelní věže - střechy. Musíme říci, že reakce byla ve smyslu, že by bylo dobré v opravě pokračovat. S ohledem na to, že dosud nebyly vyhlášeny dotační programy, kde bychom mohli zaslat žádosti o dotaci, musíme spoléhat především na místní organizace a spoluobčany, kteří by byli ochotni přispět na dokončení opravy. Samozřejmě, že budeme i nadále sledovat možnosti podpor a dotací.

Projekt na opravu věže je zpracován, má dvě části: oprava venkovní a úprava vnitřní, s možností využití na vyhlídku.

Pokud by se podařilo zajistit alespoň částečně finanční prostředky, bylo by možné opravu zahájit koncem letošního roku

přípravou materiálu a počátkem roku 2010 začít se samotnou opravou.

Občanské sdružení Spolek pro Lanžhot děkuje všem spoluobčanům, organizacím a rodákům, kteří finančně přispěli na opravu

střechy kostela. Věříme, že nám zachovají přízeň a podpoří nás i při veřejné sbírce, která je naplánována koncem letošního roku. Oprava věže jistě umocní celkový dojem z naší lanžhotské dominanty.

Setkávání maminek s dětmi pokračuje!!!

Lenka Topolanová

Na farním dvoře bývá v úterky a ve čtvrtky veselo.

Co se dělo o prázdninách? Některé neodradilo ani deštivé počasí, kterého letos nebylo zrovna málo. Pro takové situace nám totiž slouží fara samotná.

Mezi první aktivity patřilo koupání s dětmi v rakouském Laa an der Thaya. Všichni jsme přijeli nadšení a určitě si to zopakujeme.

Původně naplánované cvičení pro děti se změnilo a místo dětí teď cvičí maminky. A je to výborné. Předcvičuje nám profesionálka, což maminky vítají. Děti na nás jen koukají a spíše oceňují, když mohou nastartovat motorečky, tatrovky a být na písku. A co pak? Hrajeme s dětmi pohybové hry, zpíváme písničky, ale to záleží na tom, které maminky a děti přijdou a jak se zapojí a zda mají právě o toto zájem. Někteří si přijdou pohrát s dětmi na písek, jiní popovídat s ostatními. Myslím, že je to tak dobře.

Maminky projevují zájem o tvořivé věci a leckterá má co nabídnout. Učily jsme se plést košíky z novin, zájem byl o ubrouskovou techniku, kraklování. Zkrátka leccos jsme už vyzkoušely. Zajímavý byl nácvik BABE masáže, jde o metodu vhodnou k prohlubování vztahu, neverbální komunikaci, celkovému uvolnění maminek a dítěte.

Setkávání využívají maminky s dětmi z Lanžhota, ale přišly i ty, které zde trávily jen prázdniny. Ať už byly z Kostic, Hodonína či z Anglie.

Závěrem bych upozornila na to, že jde o setkávání maminek s dětmi! Stalo se nám totiž, že maminka otevřela vrata, dala nám své děti, aniž by nás vůbec znala, a odešla. Tak tyto služby nenabízíme.

Chci vás znovu pozvat na farní dvůr, příležitost je každé úterý od 10 do 12 hodin a ve čtvrtek od 16 do 18 hodin.

LUČINA

Jožka Tureček

*Na louce letní bezstarostně spočinout
zrovna tak blaze jak bylo tomu vloni
Najít odlehlý však motýlům známý kout
kde mateřidouška domovinou voní*

*Tam objevit i toulavého čmeláka
anebo neposednou kobylku luční
Přimhouřit oči a sledovat oblaka
co s vánkem jsou vždy přátelé nerozluční*

*Starosti veškeré si doma ponechat
a docela poddat se modrému snění
Z myšlenek vypudit veškerý světa chvat
Na lásky vzpomínat v mírném opojení*

Foto J. Tureček

Lanžhot Metoděje Prajky 5. 7. 2009

Foto Radek Novák

Nákaza virem H1N1

MUDr. Marie Špáníková

Lidská forma prasečí (mexické) chřipky je akutní virové onemocnění dýchacích cest způsobené chřipkovým virem typu A (H1N1). Onemocnění obvykle začíná rychlým nástupem vysoké teploty. Dále je to zimnice, suchý kašel, kýchaní, bolest hlavy, bolest v krku, extrémní únava, svalová bolest, zvracení nebo průjem. Inkubační doba je sedm dní. Nemoc lze získat úzkým kontaktem s nakaženou osobou, to je např. společná domácnost, společný pokoj v nemocnici nebo jinde v blízkosti méně než jeden metr po dobu čtyř hodin, cestující v letadle sedící ve stejné řadě nebo ve dvou řadách před nebo za nemocným na letu s trváním alespoň čtyři hodiny nebo se můžou nakazit osoby, které přišly do kontaktu s kontaminovaným materiálem, např. manipulace s použitými kapesníky. Týká se to hlavně osob, které cestovaly do oblastí, kde jsou potvrzené případy onemocnění chřipkou A (H1N1). Zatím se pacienti s podezřením na toto onemocnění posílají na infekční oddělení Nemocnice Břeclav, kde je proveden výtěr z krku a odběr krve v rozmezí 10 - 14 dní.

Dobrou prevencí chřipky je posilování imunity sportem, vitamíny, dobrou životosprávou a nepřetěžováním organismu. Je vhodné

očkování proti běžné chřipce, které začíná koncem září.

Dalším z častých dotazů je očkování proti borelióze, které se zatím neprovádí. K dispozici je pouze očkování proti klíšťové meningoencefalitidě. Očkuje se obvykle třemi dávkami vakcíny. Po podání poslední dávky se vytvoří imunita na dobu tří až pěti let, potom je třeba přeočkovat jednou dávkou vakcíny.

Pokud někdo odstraní klíště a chtěl by zjistit, zda je infikováno boreliózou, tak může klíště zaslat v navlhčené vatě do Brna, již ne do Valtic. Zásilka musí obsahovat jméno, příjmení a adresu. Další informace získáte na tel. 542 213 851. Vyšetření stojí 400,- Kč.

Trojnásobná radost

Jaroslava Bartošová

Nedávno jsem četla v novinách komentář s názvem „Proč nechtějí děti“. Zabývá se velmi stručně problémem neochoty některých žen mít kvůli různým důvodům děti. Údajně 6 – 8 % našich žen si nepřeje mít potomky. Dále se píše: „Mít děti je v této společnosti nenávrat-

nou investicí. Díky štědrému sociálnímu státu dnes nikdo nemusí zakládat rodinu, aby se zajistil na stáří. Lidé si spočítají, zda chtějí děti, nebo raději každý rok luxusní dovolenou. K ekonomickým důvodům přistupují i hodnotově. Mnoho potenciálních rodičů nechce vůbec nést odpovědnost za výchovu dětí. V politice i ve společnosti je vytvářen obraz, podle něhož je jediným měřítkem osobního úspěchu plat a kariéra...“

Přes různé statistiky si myslím, že většina žen touží po tom přitisknout k srdci své dítětko. Každá matka jistě potvrdí, že není šťastnější chvíle než poprvé spatřit svého narozeného potomka. A když je to přírůstek trojnásobný, je i radost trojnásobná.

U nás v Lanžhotě je to po sedmi letech už podruhé, co se narodila trojčátka. Jmenují se Jiří, Petr a Anna a šťastnými rodiči jsou Irena a František Šestákovi. Jakmile děti dorazily domů, nethly se u Šestáků dveře s novináři. Až mi jich bylo líto. Nyní, když už je dětem téměř pět měsíců, jsem si řekla, že i v našem zpravodaji bychom se měli o této mimořádné události zmínit. Jde přece o naše občánky!

A tak jsem se vypravila za usměvavou, sympatickou maminkou Irenou, abych si s ní popovídala o tom, jak se žije s trojčátký. „Přebalujeme, kojíme, vážíme, cvičíme, stále kolem dokola. I jedno dítětko dá dost práce, a když je to třikrát, tak už na nic jiného nezbyvá čas,“ říká maminka. Pomáhá samozřejmě celá rodina, ale je velkým štěstím, že v tomto případě má maminka nárok i na pečovatelku. K Šestákům chodí dvě, které se střídají po čtrnácti dnech. Tatínci, kteří měli doma jedno miminko, často v noci ani neslyší, když je maminka vezme a jde je nakojit. Když je ale třeba kojit najednou děti dvě, to už si maminka sama neporadí, musí pomoci i tatínek. A když se mezitím probudí i to třetí, tak je třeba uklidnit je do té doby, dokud se neuvolní zdroj potravy zase pro něj. Paní Irena vzpomíná, že zpočátku celé noci jen prochodili od jednoho dítěte k druhému a třetímu. Teď je to už mnohem lepší, děti si noční spánek prodlužují. Ale i tak musí stále násobit třemi.

Přesto všechno je po mamince vidět, že je v pohodě, šťastná a spokojená. Když se dověděla, že budou mít trojčátka, nedovedla si ještě představit, co všechno to obnáší, ale nedělala si zbytečné starosti. Ani na chvíli nezaúvažovala o tom, že by přistoupila k redukci, jak jí doporučovali lékaři. Nestresovala se zbytečnými starostmi, co všechno by její děti mohlo potkat, jaké postižení by mohly mít. Lékaři musí informovat o všech možnostech, ale snad je to až strašení, které pak některá maminka nemusí zvládnout. „Já jsem od začátku cítila, že to tak má být, že je a bude všechno v pořádku. Přijala jsem všechny možnosti, ale zbytečně jsem o tom nepřemýšlela. Až když jsem už jela do porodnice, přece se jen myšlenka o tom, jestli budou všechny děti v pořádku, dostavila, ale nebyl to strach, spíš přání, aby tomu tak bylo,“ říká I. Šestáková. „Člověk jde mnohokrát do toho, co nezná, a stejně to pak dopadne dobře. Už se těším na to, jak budou větší a budou si spolu hrát. Lépe se zabaví, než když by byl jen jeden. Tatínek s humorem říká, že jeden bude

doktor, jeden právník a jeden zedník. Tak přemýšlím, jestli ten zedník nebude Anička," směje se. Obdivuhodné je, že maminka stále pouze kojí, děti přibírají, rostou, není potřeba řešit krmení umělým mlékem. Je to jednodušší a ani finanční otázka není zanedbatelná. Dokončuje vysokou školu, chybí jí jedna zkouška a napsat diplomku. Zatím si dala půlroční odklad a uvidí, jak bude později stíhat. Zatím se to opravdu nedá.

Když je šťastná a pohodová maminka, přenáší se to i na děti. Přejeme Šestákových rodince, aby starostí bylo co nejméně.

HIT

Jožulka Uher

V prozaickém **dovětku** u sonetu **PROSBA** se velmi stručně dotýkám významu tohoto slova, a to ve spojitosti s písničkami, hranými dechov-

kami. Dodatečně jsem usoudil, že abych nebyl nařčen ze samolibosti, či dokonce ze chlubení se cizím peřím, musím své tak trochu jednostranné vysvětlování pojmu **HIT** doplnit.

Takoví tak zvaní lidoví skladatelé jako Fanoš Mikulecký, František Třetina, Ladislav Hnátek, Rózka Horáková, Vojtěch Bartoš, Joza Uher, strýc Jan Uher a možná další, které neznám, ale pochopitelně taktéž já sám, nebyli a nejsme natolik hudebně vzdělaní, abychom byli schopní poté, co jsme písničku složili melodií a dali k ní i slova, **upravit ji (aranžovat, rozepsat)** také pro deset hudebních nástrojů, klasické desítky dechové hudby – dechovky. A to na valčík, polku, vrtěnou, verbuňk nebo pochod. Ne, to neumíme. A nezvládali to (částečně až na Laďu Hnátku) ani ti výše vyjmenovaní, kteří už nežijí.

Za účelem **úprav – aranžmá** se tedy musí našich písniček ujat někdo, kdo to dovede.

Podle regulí OSA (Ochranného svazu autorského) má za tuto úpravu nárok na padesátiprocentní podíl z celkového honoráře, s čímž plně souhlasím! A teď pozor! Nepovedená úprava i té nad míru povedené melodie – písničky, může ji „srazit“, lidově řečeno znepěknit, ale naopak výtečná úprava může k libosti posluchačů pozvednout i celkem průměrnou písničku, nevýrazného textu. Obrazně bych řekl, že brilantní aranžmá té které písničky, může jí dát opravdová křídla hitu! A co platí v tomto smyslu o upravovateli, platné je i pro tak zvané interprety písničky, tedy zpěvačky a zpěváky. Dobře to poznáte, když vám jednu a tutéž písničku přednesou nedovední zpěváci na straně jedné, a dovední na straně druhé.

Zatím mohu s uspokojením napsat, že u těch mých téměř už pětadvaceti písniček, dechovkami hraných a zpěváky zpívaných, asistovali velmi dobří aranžéři – upravovatelé, které rád vyjmenuji: prvním byl už v roce 1955 Metoděj – Metyn Prajka a pak následovali Jan Slabák, B. Kameník, J. Janota, F. Juráček, M. Procházka, L. Němec, P. Grufík, A. Sigmund, P. Zemánek, A. Orság, K. Růžička, R. Cíleček, M. Císař a J. Smetana. Všem patří můj dík!

Když i za vás, posluchače, budu rád...

Spí svůj sen...

Vlasta Ciprysová

*Hřbitove, hřbitove,
zahrado zelená,
do tebe padají
předrahá semena.*

Vzpomínka na tuto smutnou píseň mě přivedla k napsání článku o lanžhotském hřbitově. Historická fakta nechám povolaným odborníkům. Některé údaje uvedu. K těm mi pomohl P. František Putna a kronikář města Jan Třetina. Tímto jim chci poděkovat. První hřbitov byl u kostela - obehnan zdi. Fara stávala tam, kde je dnes - náves však měla jiný vzhled. Byl na ní rybník a už zmíněný hřbitov. Za císaře Josef II. byly hřbitovy ve vesnicích rušeny a překládány mimo sídliště. Hřbitov byl v roce 1780 přeložen do míst, kde byla později postavena obecná škola. V té době měl Lanžhot 229 domů. Když v roce 1831 od 1. 9. do 16. 10. zemřelo 160 lidí, byl hřbitov přemístěn na Kostickou ulici, kde je dosud. Hrobů je 999. Poslední číslo má hrob, kde jsou pochováni dva cizinci, Ind a Rus.

Kdo pročítá historii Lanžhota, zjistí, že není místočka, kde by nepadli naši předci. Tolik vojsk různých národností, pohromy, záplavy, požáry braly nejen životy lidí, ale i domácích zvířat. Byla zničena úroda a lanžhotští znovu vstali z popela. Uchovali si jazyk, kroje, zvyky. Máme

*Padají, padají,
ale nescházejú,
snad jich ty hrobaři
hluboko sázají.*

být na co hrdí a našim předkům patří hluboká poklona. Tu můžeme udělat na hřbitově, kde spočívají naši nejdražší. Zde leží katolíci vedle evangelíka nebo ateisty. Přejme jim klid.

Když jsem se rozhodla psát o hřbitově, musela jsem, i když s velkými zdravotními obtížemi, jít na hřbitov. Prošla jsem ho celý. U některých hrobů jsem postála déle. Byly to hroby mých žáků, vzácných osobností nebo lidí tragicky zahynulých. Kteří kolegové – učitelé zde odpočívají? Nejstarší je hrob nadučitele Rozhona (1941 – 1881). Dočetla jsem se, že jeho pohřbu se zúčastnilo množství učitelů i z okolí, ale i hodně občanů. Nadučitel Rozhon se velmi zasloužil o školu. Nejdříve malotřídka, ve třídě bylo více jak 60 žáků. Dnes si to sotva dovedeme představit. Ze zapsaných 300 dětí přicházelo často jen 30. Další z učitelů, kteří zde odpočívají: správce Antonín Javorský, Antonín Svačina, Vlasta Domanská, Josef Šesták, Jan Novák a Ludmila Dršťková. Byla to moje žákyně osm let – skromná, pilná. Vzpomínám, že se zúčastnila expedice do bývalého Sovětského svazu, kdy z celé republiky bylo vybráno 21 žáků.

Být knězem je velké poslání. Z historie víme, že neměli vždy na růžích ustláno. Museli spoléhat na dobrotu lidí (i učitelé), desátky. Žít ve skromných poměrech a vedle povinností kněze mít ještě řadu dalších úkolů, protože vzdělaných lidí bylo málo. Hrob kněží je důstojný a je vidět, že je o něj dobře postaráno. Duchovní, kteří jsou pohřbeni na lanžhotském hřbitově: Pavel Příhoda, Jan Materna, Jan Hönigsberg, Dominik Gottwald, Pavel Hodonský – konsistorní rada a profesor románských jazyků, František Beneš, Antonín Uher, František Streit.

Podle farní matriky z roku 1874 ve farnosti Lanžhot do roku 1900, kdy matrika končí, bylo

celkem 2 399 zemřelých. Nejvíce zemřelo v roce 1893 – 147 lidí. V roce 1897, 1898, 1899 zemřel stejný počet lidí – 81. Pod počet 60 úmrtí nebyl žádný rok, čtyřikrát zemřelo více jak 100 lidí. Od roku 1950, kdy znovu začíná matrika, zemřelo 2 370 lidí. Nejméně pohřbů bylo v roce 1951 – 22. Nejvíce v roce 1991, 1992, 1994 bylo 53 pohřbů.

Jistě zde najde místo písnička Jožulky Uhra.

*Nezapomeň, moja milá,
nezapomeň u mňa stávat,
až já budu v zemi černej
nadycky sám tvrdo spávat!
Samotnému chvíla dúhá
a přetázká každá hruda!
Nezapomeň, moja milá,
nezapomeň u mňa stávat!*

*Ftáček letí, peří smutné,
nad kerchovem tichým polem.
Poděl sa s ním v ťažkej chvíli,
poděl sa s ním se svým bolem.
Kde mu z křídla pérko spadne,
každý kvítek v úce zvadne.
Ftáček letí, peří smutné,
nad kerchova tichým polem.*

Další moje zastávka byla u hrobu, kde je napsáno – Slaviček Podluží Boženka Šebetovská. Ještě dnes její zvonivý hlásek slyšíme z rozhlasu. Má pamětní desku na budově rozhlasu v Brně, ale vrátila se do rodného Lanžhota. Hodně se o ní dočteme v Almanachu, který napsal Břetislav Osička, zpěvák Moravanky. Je smutné, že těžko bychom hledali hrob se jménem známé skladatelky, zpěvačky, malérčky Rózky Horákové, která je pohřbena v hrobě rodiny Ciprysové č. 69. Má pamětní desku na rodném domě v Komárnově. A co muzikantů už je v tom muzikantském nebi. Ludvík Prajka, s ním jsem zakládala dětskou dechovku, která později vystupovala pod jménem Zituška. Většina zůstala muzice věrná až do dospělých let. Dále jsem postála u hrobu Mirečka Hakaly. Byl mým žákem, sousedem a kamarádem mé dcery Vlasty. Seděli spolu v lavici až do třetí třídy. Vzpomněla jsem si, jak dcera celá radostná doběhla domů,

že vyhrála nad Mirečkem. V čem? To už jsem měla méně radosti. Soutěžili v klepnutí i rozbití sklepních oken v naší ulici. Dcera vyhrála, ale Mireček vyhrával celý život. Byl výborný muzikant. Měl doma zázemí. Bratr Tonda byl kapelník Juráčků, sestra Božena zpěvačka. Mirečku – chybí mi tvoje pozdravení, vždy zdaleka. V tom muzikantském nebi je i další výborný muzikant, bývalý kapelník Brodčanky Luděk Steiner. Jako žák rozdával tolik radosti v divadelních hrách a byl platný člen kulturní komise. Celá kapela by se poskládala – muzikanti, zpěváci Uhrovi (Uhřici), Vít Uher, taktovku by držel Metoděj Prajka, pamětní desku má v Nové ulici. Kapela Prajků měla dlouhou tradici, nesmím zapomenout i na mého prastarého Antoše Prajku, který určitou dobu také dirigoval kapelu.

Na lanžhotském hřbitově odpočívají i lékaři. U hlavní cesty je hrob prvního obvodního lékaře Jankovce. Nejvíce vzpomínaným lékařem asi zůstane MUDr. Josef Kepák. Co všechno zastal, jezdil na kole a lidé k němu přicházeli v každou denní i noční dobu, nikoho neodmítl. I porodní asistentky jsou v paměti lidí. Františka Petrjáňová se dožila 100 let. Co děti přivedly na svět také Barbora Ciprysová, moje porodní bába, a paní Rabušicová.

Ráda bych vzpomněla řadu lanžhotských

malářeček – Marii Ciprysovou, Ludmilu Bartošovou, Ludmilu Černou, Růženu Bystřickou, Ludmilu Šestákovou. Vyšívачky – nejznámější Božena Gálová, která krojové součásti vyšívala i pro zájemce mimo Lanžhot. Kuchařské umění bylo vlastní Marii Bartošové, Marii Šulákové, za dlouhou řadu dalších.

S úctou se skláníme u hrobů bratrů Bystřických, Bartošů, kteří bojovali za naši svobodu. Stejnou úctu zaslouží všichni občané, kteří položili své životy v 1. a 2. světové válce, zvláště v bojích o Lanžhot. Jména statečných jsou na pomníku před Masarykovou školou, na bývalé obecní škole, městském úřadě a na budově nádraží.

Úctu si zaslouží i starostové Lanžhota, kteří vesnici, dnes už město, vedli: Martin Šesták, Michal Straka, Josef Fojtík, Antonín Mayer, Michal Švirga, Josef Uher, Jan Třetina, Martin Bartoš, Josef Bystřický, Josef Gajda, Otakar Soukup, Jaroslav Saitz, Ladislav Novák, Jan Petrla.

Na rozvoji společného zemědělství se hlavně podíleli a už můžeme jen postát u jejich hrobů – František Petrla, František Létal, František Tuřeček, František Straka, Alžběta Ciprysová.

U hrobu Františka Uhra, kronikáře každým coulem, jsem znovu obdivovala jeho znalosti. Byl to dobrý kamarád. Svůj sen našel i Ladislav Němeček, s ním jsem měla společný zájem numizmatiku.

Řada našich spoluobčanů prožila život v cizině, ale spočinout se vrátili do rodného Lanžhota. Drahomír Helešic, urostlý sportovec, zemřel v Kanadě a pohřeb měl v Lanžhotě. Zde nakonec leží i jeho sestra, moje kamarádka Mila Třetinová, která od 18 let žila v Kanadě. Nezapomněla česky a dopisy psala bez jediné chyby. Poslední odpočinek zde našla i paní Nina Mrláková, Ruska, která se vracela z německého zajetí. Vdala se zde a vychovala čtyři syny.

Přežití Protektorát nám pomohla i rodina Horčicová, mlynáři, kteří nám dali mouku na chléb (bez lístků), pekař Hrnčíř a Vlašic a jejich voňavé chleby. Zaslouží poděkování.

*„Vstávalo Podluží v časném ranním slunku,
větrík si vyhrával na teňučku strunku.
Do tejto pohody červnového rána
z tej lanžockej věže zazvučala hrana.“*

Tyto verše a ještě další, které složila Rózka Horáková, přednesl tehdejší stárek Josef Bartoš nad hrobem tragicky zesnulého Jozinka Cipryse. Bylo mu 21 let. I já jsem se zamyslela. Když měl jít do první třídy – týden nechtěl do školy. Potom ho to doma nebavilo a vydržel to se mnou osm let. Usměvavý, krásný chlapec, plný života. I takový je osud. Těch tragických úmrtí na našem hřbitově je hodně. Defilují před námi jejich tváře a je nám líto spolu s rodinou ztracených životů, které ve většině měli před sebou. Co hrob to drahokam pro rodinu, přátele. A tak přejme těm, kteří tu odpočívají klid, mír a úctu, která na hřbitov patří.

Než ukončím své povídání, musím ještě vzpomenout ty, kteří se o hřbitov starají, kteří chystají zemědělným příbytky pro jejich již bezduchá těla. Jsou to hrobníci. Připomeňme si ty současné, jimiž jsou Jan Klvaňa a Josef Uher, ale i ty dřívější – Bohumil Klvaňa, Bohumil Mrlák, Pavel Třetina, Antonín Svačina. Jejich práce je velmi záslužná, patří jim za ni poděkování. Svou práci musí vykonávat za každého počasí, jestli praží letní slunce, prší nebo je třeskatý mráz.

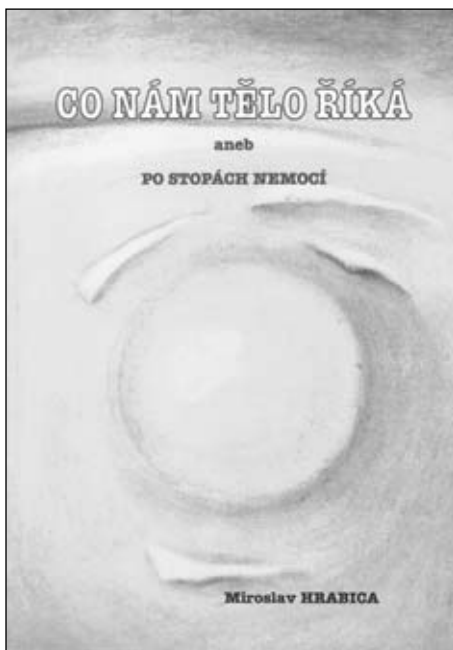
A na závěr ještě malou prosbu a připomínku k našemu městu. Často zaslechnu mezi spoluobčany názor, že by bylo dobré, aby i v Lanžhotě byla postavena obřadní síň se sociálním záze-
mím, které na hřbitově chybí.

Chtěla bych své povídání o lanžhotském hřbitově zakončit verši Rózky Horákové:

*„Ty, políčko neorané, srdcem tá zdravíme
v den, když plnou padesátku svého žití slavíme.
Zdravíme Vás, spolužáci, jenž ve hrobách ležíte,
kteří v pokoji a míru sem Moravy držíte.
Vzpomínáme na Vás, drazí,
s pohledem v blankytnou výš.
K poctě Vám kladem věnec
před hřbitova hlavní kříž.
Spěte sladce milovaní v rodné zemi náručí,
shledáme se spolužáci až nám hrany zazvučí.
Kéž na Vašich drahých hrobech
rozkvétá krásna květů,
Vám, zemřelým, i nám živým uděl klid,
Pane, světu.“*

TĚLO A DUŠE V NAŠEM ZDRAVÍ

Ludmila Bartošová

Bolí nás záda, klouby, máme vysoký krevní tlak nebo jiné zdravotní neduhy, ale málokdy nás napadne, že tyto potíže by mohly mít nějakou příčinu.

Než se nemoc objeví na tělesné úrovni, projeví se nejdříve na úrovni duševní, na níž se dá ještě zvrátit. Půjde-li na úroveň tělesnou, je léčení složitější, ale vždy existuje řešení.

Naše páteř ukládá zažitá události a s věkem je jich stále víc. Je jen na nás, chceme-li řešit příčinu potíží nebo jen následky. Léčit následky totiž nemá cenu, pokud se neodstraní příčina.

Na tyto otázky a mnohé další nalezneme odpověď **na besedě s léčitelem a spisovatelem Miroslavem Hrabicí na téma: Aby záda nebola a duše zpívala, dne 20. října 2009 v 16.30 hod. ve Společenském domě v Lanžhotě.**

Po přednášce bude možné s M. Hrabicí zkontrolovat své zdravotní potíže, doporučení nebo zakoupení jeho knížek: *Co nám tělo říká aneb Po stopách nemocí, Dar zdraví, Řeč srdce, Lásky, cesta ke zdraví a k Bohu a jiné.* Vstupné je 60 Kč.

PODZIM

Miluše Linhová

*Paleta barev na les již sedá,
opar mlžný z vody se zvedá,
příroda matka v plášti už se halí,
podzim je tady, nebe se kalí.*

*Ať si jen burácejí větry,
ne, nepohody se nebojím,
jak dubový list na své větvi,
já na životě pevně lpím.*

*V podzimní mlze, v plískanici
list plápolá jak měděný
a v bouři kolem hvízdající
přečká i nejkrušnější dny.*

Foto J. Tureček

Něco málo na začátek školního roku....

Dana Baťková, ředitelka MŠ

Prázdniny uběhly jako voda a my se opět sejdem v mateřské škole 1. září 2009, abychom zahájili další školní rok. A protože rekonstrukce sociálního zařízení se povedla, máme školku zase o něco krásnější, a to ještě byla vyměněna světla ve „veverkách“.

Letos nastupuje 112 dětí do 4 tříd – berušek, medvídků, kotátek a veverek, tři třídy jsou s celodenním provozem a ve třídě veverek je provoz pouze dopolední. Provoz mateřské školy je zatím stejný **od 6.00 do 16.30 hod.**, pokud ovšem bude plně využit. O děti se stará 7 učitelek a 3 provozní zaměstnankyně.

Mateřská škola pokračuje podle školního vzdělávacího programu „Kamarádi pojdte k nám....“, který je rozpracovaný na třídní vzdělávací programy.

Co nás čeká v nejbližší době? Přece naše hody, které vycházejí na středu 16. 9. 2009, v úterý se bude „strúhat“ a péct „koláčičky“, takže doufejme, že nám počasí a všechno kolem bude, přát.

Ještě si přejme klidný a pohodový celý školní rok.

MASARYKOVA ZÁKLADNÍ ŠKOLA INFORMUJE

Eva Klvaňová

Aby výčet akcí z uplynulého školního roku byl ucelený, nezbyvá mi než vrátit se k měsíci červnu.

ČERVEN

2. června vyjeli žáci 5. třídy v rámci tělesné výchovy na kolech směrem k Pohansku.

4. června strávili všichni žáci 1. stupně na hřišti na Pastvisku, kde pro ně jejich učitelé připravili ke Dni dětí dopoledne plné soutěží.

Na **5. a 12. června** se těšily „družinové“ děti. Čekaly je zajímavé hry a pak hlavně spaní ve školní družině.

11. června se zúčastnila dvě družstva děvčat turnaje v přehazované v Břeclavi. Mladší dívky se neumístily a starší skončily na 2. místě.

15. června si žáci speciálních tříd prohlédli breclavskou hasičskou zbrojnicu a seznámili se s nelehkou prací hasičů.

24. června odjelo družstvo našich žáků do Bučovic, kde se konal branný závod. Žáci 2. B zhlédli v breclavské galerii interaktivní výstavu Stromy jako domy.

Z důvodu nepříznivého počasí jsme odložili plánové atletické přebory Podluží, které se uskuteční v podzimním termínu.

V pátek **26. června** se na mnohých školách žáci konečně dočkali vysvědčení, ne jinak tomu bylo i na naší škole.

V minulém zpravodaji jsem slíbila přehled školních výletů:

1. AB – ZOO Hodonín
2. AB, 3. B – Bongo hala Brno
3. AB – Mikulov, Tuřid
4. A, 5. A – Jihlava
6. AB – Nové Mlýny
7. A – Bongo hala Brno
9. AB – Baldovec

KLUBKOVÝLETY 2009

Eva Klvaňová, Miroslava Straková

Také v uplynulém školním roce probíhala celoroční soutěž, kde žáci sbírali pomyslné centimetry. Ty jim postupně přibývaly. Čtyřicet neaktivnějších a nejúspěšnějších sběratelů nakonec získalo tričko s logem školního klubu a vyjelo na klubkovýlety.

Jako první odjeli na jednodenní výlet vítězové z 1. až 5. třídy. Navštívili brněnskou Bongo halu, jde o jedinečný zábavní park. V hale na ploše 2 800 m² se nachází spousta atrakcí, každá z nich přitom představuje jiný světadíl či zemi. AFRIKA nabízí dobrodružnou výpravu do divoké africké džungle jako nekonečný labyrint chodeb, klouzaček a žebříků s nejvyšší skluzavkou v České republice. EVROPA je skákacím hradem. INDONÉSIE představuje náročnou cestu na vrchol vysoké indonéské sopky. USA – Indianopolis – závodní dráha pro závodníky Formule 1. MADAGASKAR – adrenalinová bungee trampolína. HAWAI – nafukovací ostrov. HIMALÁJE – horolezecká stěna. BRAZÍLIE – multifunkční hřiště, které vybízí k hraní fotbalu, basketbalu nebo florbalu. AUSTRÁLIE – šest trampolín, kde děti skákaly jako klokani. ČÍNA – čínský drak, do jehož tlamy se dá schovat.

Starší žáci prožili třídní dobrodružství v centru volného času Astra ve Frenštátě pod Radhoštěm. Na cestu vyrazili 17. června. Po příjezdu se ubytovali v pěkné klubovně s kuchyní. Pak se přesunuli do Trojanovic, kde soustředili v lanovém centru Tarzanie a na trampolínách. Večeři si s velkým nadšením vařili sami, rozdělení na menší skupinky. A po dobrém jídle následovaly večerní hry.

Další den zahájili nákupem potravin na celý den. V obchodě prodáváčky překvapili požadavkem 120 rohlíků a čtyř pecnů chleba! Po společné snídani si připravili balíčky a vyrazili na Pustevny. Nahoru jeli sedačkou, pak následoval výšlap kolem sochy Rade-gasta až na Radhošť. Jak se ukázalo, naše děti „z nížiny“ moc nebaví chodit do kopců. Čas si žáci zpřijemili plněním úkolů a hrami. Dolů se vydali ne sedačkou, ale na horských koloběžkách. To byl super zážitek! Po návra-

tu na základnu je čekaly další úkoly a noční hra.

Třetí den byl ve znamení vyhodnocení, úklidu a balení. Kvůli počasí museli zrušit původně naplánované koupání, proto také odjeli domů dřívějším vlakem.

PRÍMĚSTSKÝ TÁBOR

Eva Klvaňová, Miroslava Straková

Letošní příměstský tábor probíhal pod názvem „Skřítci a strašidýlka“ ve dnech 27. až 31. července. Děti se scházely každé ráno ve školním klubu, tam na ně čekaly jejich vedoucí, holky Zmrzlík, Popleta a Mirka Straková. Na každý den byl připraven zajímavý program.

V pondělí děti hrály hry, soutěžily, malovaly na trika, podnikly vycházku a hledaly skřítky. Zároveň odstartovala táborová hra - sbírání strašidýlek, která prolínala celým týdnem. V úterý všichni vyrazili na první celodenní výlet, a to do hodonínské zoologické zahrady. Středu strávili na břelavském koupališti. Ve čtvrtek splnili zkoušku odvahy, kdy se vydali do sklepení staré školy, a vyráběli korálkové ozdoby. V pátek byli v Lednici, tam prošli okolí zámku, vystoupali na minaret, svezli se v kočáru taženém koňmi. Na závěr tábora byli vyhodnoceni nejúspěšnější táborníci a odměněni všichni účastníci tábora drobnými dárky.

Fotografie ze všech školních akcí si můžete prohlédnout na internetových stránkách školy www.zslanzhot.cz

Tábor Minehaha

27. 6. - 7. 7. 2009

Peter Moravec

Ještě než definitivně skončil letošní školní rok, vydala se více než dvacetičlenná parta do „Lesní šutrovny“ za Lanžhotem strávit společně deset dnů plných dobrodružství. Na malé louce už na ně čekalo tábořiště s podsadovými stany a dvěma teepee. Lanžhotskému skautskému oddílu Bantuové začal tábor Minehaha 2009.

Hned první večer prošli všichni táborníci tajemnou bránou do dimenze Karakas, kterou ti starší z nich navštívili už před dvěma lety. I letos se Bantuové prokázali jako dobří a stateční bojovníci, když pomohli vypátrat zlou čarodějkou a pro krále Mentorů zachránit jeho maličkého syna. Na jejich cestě je nezastavilo žádné nebezpečí, dokonce ani zlí Evelíni, se kterými se mnohokrát museli utkat.

Ani na letošním táboře nechyběla řada her,

poznávání přírody, táboráky, zpívání s kytarami, noční hlídky, koupání. Navíc si všichni skauti vyzkoušeli jízdu na koni a na kánoi. Všem se na Křenové moc líbilo a už se těší na příští prázdniny a nová táborová dobrodružství.

Vzděláním proti krizi

Za kolektiv učitelů základní školy Mgr. Leopold Králík

Vážení občané,
stav českého školství se neustále zhoršuje. Důvodem je dlouholeté podfinancování rezortu. To se netýká jen často uváděných mezd pracovníků školství, ale především prostředků na pomůcky, učebnice a další potřeby pro děti. Je to

v řadě případů otřesné, z čeho se žáci někdy musí učit. Příмым důsledkem je nebezpečí snížení poskytovaného vzdělání. My, pracovníci školství, se s tímto stavem nehodláme smířit.

Proto jsme zorganizovali petiční akci s názvem **Vzděláním proti krizi**, která má politickou garnituru vyburcovat k tomu, aby problematiku školství začala konečně řešit.

Sami na to však nestačíme. Aby byla tato petice úspěšná, musí mít podporu široké veřejnosti.

Proto se obrácíme i na Vás. Po dohodě s vedením města jsou petiční archy uloženy na městském úřadě a k dispozici všem občanům. Stejně tak je možné archy podepsat v místní knihovně.

Věříme, že tak učiníte.

Je to v zájmu nás všech!

Podpořte dobrou věc!

Měšťanka vzpomíná...

Vlasta Ciprysová

A my také. Naše Masarykova základní škola slaví 85 let od svého vzniku. Budovy školy patří k dominantním stavbám našeho města. Škola je pěkná nejen zvenku s udržovaným okolím, ale velmi se zlepšila uvnitř. Nový nábytek, moderní pomůcky k výuce, dostupnost sportovišť. Máme štěstí na dobré vedení školy, školníka a všechny, kteří se o chod školy starají.

Přesto, že škola nebyla dříve tak vybavená, vzpomínáme na ni a prožité roky rádi. Po celou dobu nám byla druhým domovem. Učitelé jsme měli v úctě a věřili jsme jim. Za Protektorátu řada z nás měla rodiče na nucených pracích v Německu. Museli jsme se uskromnit v jídle, mlčet, když se doma vyjadřovali k německé okupaci nebo poslouchali zakázané vysílání z rádia. Při soupisu drůbeže, vepřů jste statečně hlásili polovinu z toho, co běžalo po dvoře. Předčasně jsme vyspěli. Tancovalo se po vrátnicích a my, školačky, jsme nakukovaly, ale byl i nějaký taneček. S pěti spolužačkami jsme si založily spolek „stříbrného prstýnku“ a

naš pozdrav v době války byl „smrt fašismu“. Bylo nám 13 let. Jazyk nemůže za ty hrůzy, vím, že z takového odporu jsem jednou dostala šestku z němčiny, i když ostatní předměty byly na výbornou. V tom věku a době jsme sotva znali – kolik řečí znáš, tolikrát jsi člověkem. V mezích možností jsme sportovali, navrhovali na kulturní akce. Nezapomenu na Týden dětské radosti, to už bylo po válce, na hřišti na Pastvisku a my, košíkářky, jsme jely ve velkých husích koších. Doma jsme museli pomáhat na poli, chodili o prázdninách na hrách ke „Kufnerovi“. Ve škole jsme obhospodařovali záhonky zeleniny. Dnes na těch místech jsou běžecké tratě, hřiště, beton. Inu, doba pokročila. Při divočejším chování padl i ten nějaký tělesný trest. Palášek na ruku, pohlavek. Jednou jsem držela čtvrt hodiny umývadlo. Pan učitel hrál na klavír a já za ním tancovala. Doma jsme se nikdy nepochlubili výpraskem – ještě bychom nějakou schytali. Dnes se nesmí učitel na žáka ani škaredě podívat. Škoda.

Měla jsem vždy štěstí na dobré učitele, hned od první třídy p. uč. Konečnou a na měšťance laskavého třídního učitele Kuju. A tak i já, podle svým vzorů, jsem chtěla být učitelkou a přání se mi splnilo.

Za 40 let učitelování jsem polovinu prožila za katedrou a druhou v mimoškolní výchově. Více jak 300 dětí chodilo do 35 zájmových kroužků. Nikdy jsem tělesně netrestala, nechala jsem to na rodičích. Dalo se trestat i jinak. V určité době jsem přestala psát poznámky do žákovských knížek. Bylo to od té doby, co jsem napsala poznámku: „Paní S., váš syn J. je velmi neukázněný!“ Podpis. Příští den jsem četla: „Paní učitelko, tak ho oběste!“ a podpis maminky. Ale byly i veselé zápisy. „L. nemože dojít do školy, nemáme na dveřích klučku“. Dnes při setkáních s žáky na vše vzpomínám s úsměvem. Tato školní setkání patří mezi zdařilé tradice. Tolik zpěvu a vyprávění a stále je na co vzpomínat. Měla jsem a mám stále ráda děti – svoje i ty, které mi rodiče svěřili, a mám radost, že se všechny dobře postavily do života. Vystudovaly, naučily se řemeslu a při setkáních se na sebe stále usmíváme. Moje dvě dcery pokračují v učitelské tradici a z mých žákyň se čtyři staly mými kolegyněmi.

Na co často vzpomínám – na kolegy učitele, s kterými se člověk mohl podělit o starosti i radosti. Nebylo dne, abychom si ve sborovně nezazpívali. Někdy i při svatbě nebo vítání občánků. Práci navíc jsme brali normálně – organizovali sběr všeho druhu, za získané peníze si žáci vybavili klubovnu a ještě jim nějaká korunka zbyla. Naši žáci byli dobří sportovci a nejen v naší škole získávali ocenění. Poznali i cizinu – Jara Sláma jistě vzpomíná na Voroněž, Mařenka Králová a Jiří Švirga s dívčí kapelou ze Šakvic obohatili krásným zpěvem polskou Poznaň, Jiří Štvrtecký poznal, jak se žije v Anglii, Mirka Papežová by mohla vyprávět o táboře v Polsku a Vlasta Hasoňová zpívala v kroji v Berlíně.

Co tím chci říci? Škola se vždy snažila vychovat správné občany, sebevědomé, milující svou vlast a mír a to bych chtěla zdůraznit, že vždy za vydatné podpory rodičů. Někdy to zaskřípalo, ale nikdy se rodiče k učitelům nechovali hrubě. I když výjimky potvrzují pravidlo. Když se některý syn mého bývalého žáka zeptá – jaký byl tatka žák, s čistým svědomím odpovím – slušný, snaživý, dobrý. Co na tom, jestli byl premiant anebo tam byla i horší známka. Život je doučil. Dalo by se hodně vzpomínat na

učitele, kteří už nejsou mezi námi, nebo na ty, kteří ze zdravotních důvodů, věku už nepřicházejí na setkání spolužáků.

Chtěla bych vzpomenout i nynější žáky. Loni jsem dělala anketu o Lanžhotě. Co se nám zde líbí, nelíbí a co chybí. Souhrn byl už zveřejněn ve zpravodaji. K nynější vzpomínce mě přiměla jedna poznámka bývalého deváťáka. Napsal: „Stejně si myslím, že tohle nebude k ničemu a vyhodí se to.“ Neměl pravdu. Stále mám ty odpovědi. Zastupitelé města připomínky projednávali, ale některé zůstávají. Když jsem porovnávala odpovědi dospělých a žáků, lišily se v prioritách. Dospělí kladli na první místo smuteční obřadní síň, žáci bazén. Žákům chybí kino, větší obchod. Po galanterii volali i dospělí. Dokonce mladým chyběl bankomat.

Ten už je, ale stále má nějaké chyby – nefunguje. Většinu žáků se líbí škola, Dům s chráněnými byty, kostel. Polovina z nich napsala, že jim vadí problematické skupiny dospělých i dětí. Ve městě je málo laviček, chybí disko. Oceňují nádraží, které chybí na reprezentačním DVD Lanžhot - Vitajte u nás. Naše nádraží patří k nejpěknějším. Trochu to se mnou pohnulo, když jsem četla „není kam jít zapařit“. Rádi by viděli cyklistický závod Tour de Lanžhot. V závěru bych jen dodala, že ve čtvrtině odpovědí byly gramatické chyby a pěkné písmo bych marně hledala. Byla to anketa a já spíše hleděla na obsah.

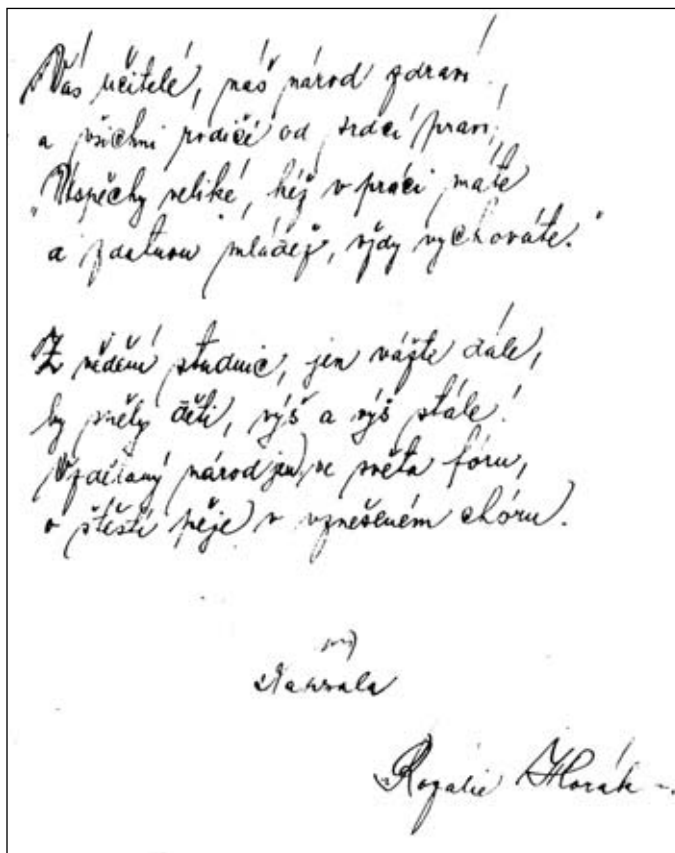
A ještě úplně poslední vzpomínání. Na počátku 20. století bývalo ve třídě 60 – 70 žáků, my jsme pod 30 také neměli. V tom byla práce

kantora těžší, ale i dnes při menším počtu žáků je náročnost velká a tím více oceňuji práci nynějších učitelů. Mluvit dobře o učitelích by se nemělo, až tu nejsou. Zaslouží si úctu i za života.

Nevzpomínejte jen doma nad fotografiemi, bývalí žáci měšťanky. Přijďte v pátek 23. října do naší školy, která bude po celý den otevřena a nenechte si ujít ani kulturní program v Podlužanu.

A co přát naší měšťance do dalších let? Učitelům trpělivost a radost z práce, vlastně je to poslání, všem žákům, aby získané vědomosti dále rozvíjeli a na školu nikdy nezapomněli.

Poděkování za rodiče všem učitelům vyjádřila Rózka Horáková verši.

O Lanžhotský přegulňák 2. 8. 2009

Foto M. Polachová

Nebaví mne dlouhé spisy, proto si čtu časopisy...

Jaroslava Bartošová

Pravidelní návštěvníci naší knihovny vědí, že kromě knížek se u nás dají půjčovat také nejrůznější časopisy. Tato informace tedy patří spíš těm, kteří s registrací v knihovně ještě váhají. Některé časopisy kupujeme pravidelně podle toho, jak vychází. Jsou to: Burda, Bydlení, D-test, Dům a zahrada + různé speciály, které během roku vycházejí, IN-dívčí svět, Květy, Malovaný kraj, Svět ženy, Tipy a triky, Vlasta.

Dále kupujeme zlevněné časopisy z remi-tendové dodávky (dvouměsíční zpoždění): 100 + 1, Cinema, Dieta, Extra PC, Fit styl, Flóra na zahradě, Hair a Beauty, Juicy, Lidé a země, Milostné romány, Moje psychologie, Naše kočky, Nejlepší PC rady a návody, Pěkné bydlení, Receptář, Rodokapsy, Rodiče, Rodin-

ný dům, Svět, Svět koní, Svět psů, Ví-tejte doma, Zdraví, Země Světa, Živá historie.

Některé ča-sopisy kupujeme mimořádně, aby-chom zjistili, jestli by nebylo vhodné rozšířit nákup o no-vé tituly. Tak uva-

žujeme o předplatném nových časopisů např. Enigma, Epoque, 21. století. Několik čísel již máme a v případě zájmu čtenářů budeme odebírat pravidelně. Neváhejte už s registrací a přijďte do naší pěkné knihovny!

Milenců bezhvězdná noc

Jožka Tureček

*Té noci neviděli hvězdu jedinou
okolní tma zdála se černočerná až
Čekali kdy poslední zvuky pominou
a ticho nesmírné započne držet stráž*

*Hladina rybníka už se nečeřila
když vítr usnul konečně unaven dost
Na břehu seděli On a vedle něho milá
Zrozeni pro lásku Stvoření pro radost*

NE HODOVÁ PERLIČKA

- ulka -

Ve dnech (koncem července), kdy jsem ji psal, pořád se mluvilo a psalo o tom, že kdo chce od nás cestovat do Kanady, musí si vyřídit **vízum** (úřední povolení ke vstupu nebo pobytu v cizím státě), a to dokonce až ve Vídni. Až

doposud totiž panoval mezi Kanadou a Českou republikou, oběma směry, styk tak zvaně bezví-zový. Nebudu zde rozvádět, proč Kanada i proti protestům z naší strany k takovému rozhodnutí dospěla. To určitě čtenář zpravodaje ví.

Já bych se chtěl jenom pozastavit nad mírou rozhořčení našich občanů, jako kdyby se v dějinách lidstva nic horšího nestalo a stát nemohlo. V nadsázce, pochopitelně. Proč je můj náhled na věc tak zlehčující? Nebo umírněný?

Asi to „zavinil“ spisovatel z oblasti historie **Lubomír E. Havlík**. Jak a čím? U příležitosti 60. výročí, kdy byla Morava protiprávně zbavena svých zemských práv, vydalo letos město Břeclav knihu s názvem Moravské letopisy, kterou sepsal právě výše mnou zmíněný spisovatel. Hned na samém jejím začátku je otištěna jedna z nejstarších map Moravy, v jejíž spodní části nechybí ani německý název našeho města, tedy Landshut... Pod níž není mezi Kyjovkou a řekou Moravou rozdíl.

Moravské letopisy si můžete vypůjčit, či

dokonce i koupit v naší městské knihovně. Ale abych zbytečně neprotahoval řeč a vrátil se k tomu podstatnému, k té patálii kolem víz do Kanady.

Ano, proč se vlastně kvůli tomu jedujeme? Nalistujte si, prosím, v **Moravských letopisech** stránku 42. Na ní, mimo jiné, je uváděno toto:

V letech 1146 až 1148 české strážce na hranicích s Moravou měly přísný rozkaz nepouštět nikoho do Čech bez zvláštního povolení českého vévody.

Tak vidíte: už zhruba před 850 lety jsme my, Moravané, potřebovali ke vstupu do Čech něco jako vízum! A „šprajcoval“ se kvůli tomu někdo? Kdo ví...

Hle, jak i zde je pravdivým rčení, že **nic nového pod sluncem!**

Zakarpatská Ukrajina – Bohem zapomenutý kraj?

Božena Benešová

16. – 19. července pořádala římskokatolická farnost Dolní Bojanovice ve spolupráci s Diecézní charitou ostravsko-opavskou poutní zájezd do Tjačiva na Zakarpatské Ukrajině. Rozhodli jsme se s manželem, že se tohoto zájezdu zúčastníme, protože neznámá místa nás lákají a taky jsme byli zvědaví na to, jak vypadá nyní země, která byla kdysi součástí Československa.

Se smíšenými pocity, co nás čeká, jsme odjeli z Bojanovic v noci z 16. na 17. července směr Starý Hrozenkov na Slovensko, kde jsme prožili první den naší pouti. Naše první zastávka byla v Lubici, kde se k nám připojily dvě řádové sestry a pak jsme odjeli na poutní místo Litmanová, známé zjeveními Panny Marie v letech 1990 – 1995 třem dětem, z nichž nejznámější je Iveta. Byl o ní natočen dokument Ivetka a hora, který vyhrál první cenu na filmovém festivalu v Jihlavě. Zde jsme měli mši svatou a po prohlídce celého areálu jsme odjeli do lázeňského města Bardějova. Bardějov je krásné historické město, na náměstí je kostel sv. Egídia s 11 gotickými křídlovými oltáři s tabulovými

malbami, které patří k evropským unikátům. Po prohlídce jsme pokračovali do Košic, kde byla krátká zastávka na odpočinek, které jsme využili k prohlídce košické katedrály. Potom už jsme směřovali na hraniční přechod Sobrance – Užhorod. Na ukrajinské straně přechodu jsme si připomněli doby dávno minulé – pamětníci si jistě vzpomenu na vyplňování výjezdních doložek. Něco podobného nás tady čekalo včetně důležitých celníků, se kterými nebyla možná žádná diskuse. Po dvouhodinovém čekání jsme přece jenom byli propuštěni z území celnice a mohli pokračovat směr Užhorod, Chust, Tjačiv. Do Tjačiva z ukrajinské hranice to bylo cca 170 km a to jsme jeli 5 hodin, tak špatné silnice na Zakarpatské Ukrajině jsou. Některé úseky se musely jet krokem. Po přivítání v jednu hodinu v noci na faře u otce Petera Krenického jsme se vydali ještě do vedlejší vesnice, kde jsme byli ubytováni v rodinách tamější farnosti. Vesnice se jmenovala Novoselycja a připomínala mi Lanžhot mého dětství, kdy silnice vedly pouze středem obce, jinak prашné ulice a večer venkovní osvětlení pouze na hlavní ulici a to

ještě sporadicky. Domky některé nové, moderní – hezky omítnuté, jiné podobné jako na Valašsku - dřevěnice. V rodinách jsme měli zajištěnu polopenzi – snídaní a večeří. Jídlo bylo chutné a bylo ho hodně. K snídani káva, čaj, rohlíky, chléb, sýr, salám apod. a na závěr hustá, dobrá kuřecí polévka. Večeře jsme většinou odmítali, protože jsme se vraceli po desáté večerní a to už na jídlo nebyla chuť. Přesto jsme museli alespoň malé občerstvení v podobě studené večeře přijmout. V domku rodiny, kde jsme byli ubytováni, byla sprcha i splachovací WC, což tam zatím naprosto běžné není. Ovšem lidé tam byli milí, obětaví a pohostinní. Samozřejmě, že ne všichni účastníci zájezdu měli stejné ubytovací podmínky, ale těch méně spokojených byla naprostá menšina. V domácnostech bylo všude čisto a útulno.

První den na Ukrajině jsme navštívili město Ust' Čornyj, za doby Sovětského svazu to bývalo rekreační středisko. V současné době ale bylo v dost špatném stavu, protože povodně zničily některé domy a hlavně cesty, které ještě nezvládli opravit. Zde vybudoval otec Krenický dům pokojného stáří. Ve vedlejší vesnici Lopuchovo postavil za velmi dramatických podmínek, kdy mu šlo doslova o život, nový řeckokatolický kostel. Vesnice je dlouhá 17 km, táhne se překrásným údolím Východních Karpat a někteří z nás jsme si udělali turistickou vycházku do této vesnice. Jiní se nechali zlákat na výjezd nákladními auty na Poloniny, což jsou vrcholy kopců porostlé travou a je odsud nádherný výhled do okolí. Domorodí obyvatelé zde mají něco na způsob slovenských salašů a nabízejí turistům malé občerstvení. V podvečer jsme se vrátili do Tjačiva, kde byla v místním parku, patřícím řeckokatolické církvi, do pozdních večerních hodin mše svatá. Samozřejmě řeckokatolická. Nádherné zpěvy kněží umocňovaly prožitek z této mše.

Další den jsme navštívili Solotvinu, město ležící na ukrajinsko-rumunské hranici. Dříve zde byly solné doly, nyní jsou již uzavřené. Zůstalo tu po nich solné jezero, něco na způsob Mrtvého moře, ovšem ve velmi menším vydání. V současnosti je zde „rekreační středisko“ a také sanatorium, kde se léčí některé kožní

nemoci. Domy jsou tu výstavné, některé na způsob tzv. podnikatelského baroka - ty zde staví Rumuni, kteří vydělávají peníze v Irkutsku za prodej slunečnicového semínka. My jsme využili koupání v solném jezeře. (Veřejné sprchy a turecké WC v hrozném stavu, česká hygienická stanice by si zde přišla na své.) Odpoledne jsme odjeli zase do Tjačiva, kde byla pouť národů. Otec Krenický pozval na tuto pouť farnosti, které pomáhají na Ukrajině budovat a obnovovat řeckokatolické kostely, které za bývalého režimu byly zbořeny nebo přebudovány na sklady apod. Nevraživost k řeckokatolíkům v této oblasti ještě přetrvává, mnoho let bylo prosazováno pouze pravoslaví. Jako příklad uvedu toto:

Otec Krenický postavil v jedné vesnici za pomoci farníků řeckokatolický kostel a místní státní správa ho nařídila zbořit z důvodu jiného „veřejného zájmu“. Proto s farníky obstoupili kostel, pochytili se za ruce a vlastními těly ho bránili proti bagrům a podobné stavební technice. Takto vydrželi celý den a noc a nakonec tímto způsobem si kostel ubránili. Dokonce se mu dostalo uznání od místního milicionáře, který mu řekl, že ho za to velmi obdivuje a váží si ho. Takto a podobně za 15 let svého působení na Zakarpatské Ukrajině otec Krenický postavil nebo obnovil kolem 30ti kostelů. Stará se také o staré a nemocné lidi, staví nebo zařizuje pro ně domovy pokojného stáří a pro sirotky nebo chudé děti zajišťuje ve spolupráci s ostravskou charitou adopci na dálku. Jezdí za ním i studenti z České republiky, kteří zde za byt a stravu pomáhají při stavebních pracích.

Na pouti národů se sešli Ukrajinci, Poláci, Maďaři, Rumuni, Rusi, Slováci a Moravané z Valašska a Podluží. Každá národnost se modlila přede mší růženec a při mši Otčenáš a Věřím v Boha ve svém rodném jazyce. Mše svatá byla v řeckokatolickém ritu. Taktéž měla každá národnost možnost odpoledne vystoupit se svým kulturním programem. Děvčata z Bojanovic zpívala mariánskou píseň mezi jednotlivými desátkami růžence a při mši svatě nesla v našich krásných podlužáckých krojích obětní dary. Farnost Dolní Bojanovice byla tímto způsobem otcem Krenickým počtěna, protože v jejich obci se vybralo na pomoc řeckokatolíkům na Zakarpatské Ukrajině cca 200 tis. Kč. Mne nejvíce zaujalo vystoupení mladých Poláků, kteří předvedli emotivní pantomimu boj dobra proti zlu. Celá slavnost trvala prakticky celé odpoledne, na závěr byl světelný průvod do místního parku, kde byl pořádán koncert, a skončila něco kolem půlnoci. Bylo to nádherně prožité duchovní společenství, které v každém z nás zanechalo hluboké dojmy. Ještě dlouho jsme ten večer nešli spát, protože při návratu na ubytování jsme ještě besedovali s našimi domácími. Výhodou bylo, že uměli dost dobře česky, protože muži z této rodiny pracovali

v Praze. Získali jsme tam opravdu milé přátele, se kterými jsme si už vyměnili dopisy a telefonáty. Už jenom kvůli tomu ta pout' stála za to. Budeme na tento zájezd moc dlouho v dobrém vzpomínat.

Na závěr se sluší poděkovat paní Ireně Janů (jejíž otec pan Pihar je lanžhotský rodák) za perfektní organizaci celého zájezdu, duchovním otcům Petru Karasovi a Jiřímu Čekalovi za duchovní doprovod, panu Vlastimilu Strakovi a jeho kolegovi za bezpečnou jízdu a všem našim spolucestujícím z Dolních Bojanovic a okolních obcí za výbornou a veselou partu na cestě.

Co se událo a bude dít v Regionu Podluží

Martina Polachová

Foto P. Lorencová

Vážení čtenáři, dovolte mi krátké shrnutí akcí na Podluží v uplynulých letních měsících. V jednotlivých obcích probíhaly tradiční krojované hody, výlety, letní kina, a já i mávé společenské

události. Jmenuji např. sochařské sympózi-um v Lužicích, které se konalo již po čtvrté v areálu přírodního koupaliště Cihelna. Další zajímavou nepříliš známou akcí je přehlídka lidových vypravěčů z blízkého i širokého okolí

„O lanžhotský přegulňák“, která se konala ve Slovákém dvoře hospody U Bartošů. Tradiční krojové hody patří k nejvýraznějším projevům podlužácké kultury. Pomalu nám začíná doba „zarážení hory“ a svátků spojených s vinařstvím a vinohradnictvím. Přijměte proto malou pozvánku na vinobraní v Moravské Nové Vsi, které se koná každoročně druhou sobotu v září, letos tedy 12. 9. 2009, ve sklepních uličkách Výmol a Zátíši.

Foto M. Polachová

Koncem měsíce září a začátkem října bude do poštovních schránek obyvatel Podluží doručeno první vydání nového regionálního zpravodaje „Zvony Podluží“. Finance na realizaci projektu byly získány z Fondu malých projektů Jižní Morava – Dolní Rakousko.

Tento čtvrtletník bude na zhruba 24 stranách informovat o dění v jednotlivých obcích, o událostech uplynulých i připravovaných akcích, představí aktuální projekty svazku obcí a místní akční skupiny Dolní Morava. Nebudou chybět informace z okolních partnerských moravských mikroregionů. Nezbytnou podmínkou bylo vyčlenění dostatečného prezentačního prostoru pro rakouského partnera, region z Dolního Rakouska, Weinviertler Dreiländereck (WDE).

Tento region vydává již několik let vlastní čtvrtletník „Wecker“ (přelož. „Zvonek“). Od loňského podzimu prezentují i dění na Podluží. Nejen proto máme zájem rozšířit informovanost o společenském a kulturním dění všem obyvatelům na obou stranách moravsko-rakouské hranice.

S tímto partnerem bude rovněž realizován společný projekt „Země, voda, vzduch“ zaměřený na vybrané žáky základních škol oblasti místní akční skupiny a WDE. První společná akce je připravována na měsíc říjen v areálu mikulčického památníku „Valy u Mikulčic“. Další společný výlet po rakouském příhraničí předpokládáme v měsíci listopadu (prosinci). Poslední se uskuteční v jarním termínu, součástí akce bude i výsadba drobné zeleně v prostoru regionální rozhledny. Financování bylo získáno ze stejného projektového fondu.

V rámci činnosti MAS Dolní Morava stále probíhá oslovování vinařů s nabídkou spolupráce na vinařském katalogu, webové prezentaci a nabídce vín. I zde se na projektu podílí stejný rakouský partner. Podnikatelé, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření, probíhajícího v rámci zpracování turistického průvodce Podlužím a Hodonínskem a projevíli zájem o zakoupení průvodce, budou managementem kontaktováni v následujících dnech.

V průběhu prázdnin administrátor konečně schválil dlouho očekávané změny v rozpočtu projektu výstavby regionální rozhledny. V pondělí 17. 8. proběhlo výběrové řízení na dodavatele stavebních prací. Ukončení realizace výstavby je plánováno do listopadu 2009.

V současnosti dokončujeme sběr podkladů a první návrhy regionálního kalendáře 2010. Po zkušenostech z minulých let předpokládáme termín vydání v první polovině října. Chybět nebudou zajímavé amatérské fotografie z akcí konaných v průběhu loňského a letošního roku, přehled akcí na rok 2010, krajinné pohledy, přehled významných církevních svátků. Doufáme, že i letošní kalendář vás zaujme.

Závěrem mi dovoluji připomenout červnové setkání Evropské charty venkovských obcí ve Starém Poddvorově. Ve dnech 11. - 15. 6. náš region spolu se sousedním Hodonínskem

navštívilo 201 delegátů z 25 zemí Evropy. Program byl bohatý a pestrý, ať už se jednalo o ochutnávku domovských specialit každé delegace, výlety na lodích a návštěvy zámků v okolí nebo diskuze o školství, společné večery u dobrého vína a písničky, dětské hody a mnohé další. „V průběhu čtyř dní jste nám ukázali celou jižní Moravu,“ vyjádřili se delegáti. Obavy, že se obyvatelé obce s delegáty nedomluví, se ukázaly být milné. Přes možnou jazykovou bariéru se dokázalo, že když se dva lidé chtějí spolu domluvit, domluví se i přes to, že společným jazykem nemluví. Důležitá je pouze vůle komunikovat.

Foto M. Polachová

Byli pouhým číslem bez lidských práv

Marie Petrlová

*Do ticha večera klekání doznělo
mateřské srdce se úzkostí zachvělo
úpěnlivě prosí, růženec svírá:*

Matičko Kristova, ochraň mi syna

*Na něj plný vozík řítí se v podzemí
matka jej zastaví, syn téměř oněmí
sen nebo skutečnost, co to znamená?*

Dostává telegram: Maminka zemřela

V roce 1953 se rozšiřovaly uranové doly na Jáchymovsku. Byli tam převezeni političtí vězni jako levná pracovní síla. Dostali číslo a tak automaticky ztratili svá jména. Mezi ně

patřil také **Jan Maruška**, nar. 1913. Rodina prožívala velmi kruté chvíle. Původní návrh byl trest smrti, pak doživotí a nakonec při soudním přelíčení s celou uměle vytvořenou skupinou

31 lidí dostal trest odnětí svobody na 20 let. V této „zločinecké skupině“ složené z národních socialistů se někteří lidé nikdy neviděli a neznali se. Jan Maruška měl údajně předat do zahraničí plánek nádraží, který byl veřejně vyvěšen v čekárně. Pracoval v Lanžhotě jako výpravčí asi 10 let. Před válkou prodával do Anglie obráběcí stroje. Ovládal němčinu, angličtinu a částečně francouzštinu. Od roku 1946 pracoval v Břeclavi jako vrchní adjunkt, ale neustále jezdil do Lanžhota, kde byl jednatel fotbalového oddílu Sokol. Když jej zatkli, synovi Jaromírovi bylo 10 let, dceři Janě 1 a ½ roku. Paní Maruškovou vyhodili z místa účetní v ČSD. Nejdříve pracovala jako pomocná síla v kuchyni a pak jako výhykářka v Podivíně. Babička z Čech byla nucena zůstat v rodině dva roky. Pak se o sestřičku staral její bratr. Když byl ve škole, střídaly se v hlídání ochotné sousedky. Rodině pomáhal bratr paní Maruškové. Byl kněz, měl v Čechách malou farnost. Synovi utkvěla vzpomínka z vyprávění, jak vodili vězně do práce obtočené ocelovým lanem na zámek. Doprovázeli je čtyři bachaři a kolem kruhu pobíhala smečka psů. Po odpykání 10 let se Jan Maruška vrátil na amnestii v roce 1960. Po návratu měl zakázaný pobyt v Břeclavi. Nebyla pro něj žádná práce, tak musel jít znovu pracovat do uranových dolů v Dolní

Rožínce. Za rodinou dojížděl celých deset let. Měl zakázanou veškerou činnost, nesměl pracovat ve Slovanu Břeclav ani v Sokole, tak se s manželkou odstěhovali do Hrubé Skály u Turnova. Tam ho nikdo neomezoval v činnosti ve Svazarmu, fotbale ani v hudbě. Syn Jaromír se nedostal na studium, SPŠ si dodělal večerně při zaměstnání v Gumotexu. V roce 1999 se vrátil s manželkou do Lanžhota. Stal se trenérem košíkové a dovedl ji k četným úspěchům. Oba rodiče zemřeli v Čechách, matka v 62 letech, otec se dožil 75 let.

Evě Jeřábkové bylo 7 let a bratru Antonínovi 9, když jim jednou v noci v roce 1950 přišla StB zaknout jejich otce **Antonína Žaloudka**, nar. 1910. Se strachem s bratrem všechno pozorovali, poněvadž chlapi v kožených kabátech chodili přes pokoj, kde děti spaly. Po odvezení otce bez možnosti rozloučení, zůstali dva dělat domovní prohlídku. Tvrdili, že hledají zbraně. Dělalí hrozný nepořádek, prohlíželi každou knížku, každý papír. Jeden volal na toho druhého, že našel nějaké šifry. Děti měly uši nastražené a tak zaslechly, jak říká: „Ty blázne, to je předloha na pletení, to má i moje manželka.“ Paní Žaloudková tehdy pletla velké kruhové dečky a dodávala je do obchodu paní Mrózové, aby si přivydělala. Když manžela zatkli, musela jít pracovat do Gumotexu. Děti svěřila stařeince. Antonín Žaloudek byl odsouzen za zločin velezrady, že předal nějakou informaci jiné osobě. Dostal 5 let vězení a propadnutí majetku ve prospěch státu. Po soudu pracoval jako krejčí ve Znojmě, kde obšíval bachaře a celé jejich rodiny. Když mu 7. května 1951 popadaly věci zavěšené na stěně, zalekl se, že se doma něco

událo. Tehdy se narodila jeho dcera Liduška. To mi připomnělo tatínkovo vyprávění. Přesně v době, kdy mu zemřela matka, řítil se na něj v podzemí vozík a on ji uviděl, jak jej zastavuje. Dcera Eva vzpomíná, že díky krejčovským službám mohli malou sestřičku v peřince přivést otci ukázat. Jinak při návštěvách stáli u železné přepážky, pak byl metrový prostor, další drátěná stěna a pak teprve otec. Později byl převezen do uhelných dolů do Oslavan a později do uranových dolů do Jáchymova, kde si užil hrubého zacházení a hladu. Na žádost o zmírnění trestu byl 23. 12. 1953 propuštěn na svobodu. Byl to den velkého vlakového neštěstí v Šakvicích. Zpoždění vlaku mu zachránilo život. Rodina měla po dlouhé době krásné Vánoce. Po propuštění nemohl sehnat práci. Dělal těžkou práci na pile. Později našel práci v Oděvní službě jako střihač a mistr. V roce 1957 dostal infarkt, tak musel odejít do invalidního důchodu. Pobíral důchod 1 030 Kč. Na žádost o odstranění tvrdosti mu sdělila sociální pracovnice, že je to dostatečná částka pro čtyřčlennou rodinu. Evě byla zamítnuta žádost na vysokou školu, poněvadž byla dcera živnostníka a politického vězně. Posudek jí také ztěžoval najít vhodné zaměstnání po maturitě. Antonín Žaloudek zemřel v roce 1987 ve věku 77 let.

František Trčka

se v lednu dožil úctyhodných 90 let. Byl zatčen v prosinci 1950, když se o půlnoci vracel ze zábavy. Strávil čtyři týdny ve vyšetřovací vazbě v Brně na Orlí. V roce 1951 byl převezen do soudní vazby na

Cejl. Vzpomíná, že v místnosti sotva pro osm osob se neustále tísnilo 18 – 24 lidí. Ten nový vždy musel vynášet a umývat záchod (hrnec). Tím, že se spoluvězni střídali, přinášeli zprávy z venku, takže se dovídali o poměrech v Lanžhotě i v rodinách. Horší na tom byli ti, kteří prožili celý rok v samovazbě. Stále mysleli na své blízké doma a říkali si, že jsou na tom ještě horší než vězni, poněvadž byli vystavováni ne-

návisti a ponižování. I když vězni hodně trpěli, spojovalo je přátelství, soudržnost a víra v lepší budoucnost. Museli uplést 15 m vložek do bot za týden. Pokud splnili, mohli napsat na malý papír dopis. Z kapesného si nesměli kupovat maso, jen chléb, ovoce a zeleninu. Za pomoc lidem, kteří odcházeli ilegálně za hranice, dostal František Trčka osm let vězení, konfiskaci majetku a 10 000 Kč pokuty.

Současně s ním byl souzen na osm měsíců i jeho otec **Josef Trčka**, nar. 1883. Ve vyšetřovací vazbě strávil 11 měsíců. Odpovědí na požadovanou náhradu za tři měsíce, bylo zvýšení trestu na 18 měsíců, zabavení poloviny domu, pozemků a zrušení důchodu. Paní Trčková zůstala bez manžela i bez syna. Měla oporu ve svých dcerách a synech, kteří ji často navštěvovali a pomáhali překonat ty nejtěžší dny. Trčkovi měli menší hospodářství a dobré sousedy, kteří jim ochotně pomáhali. František Trčka si odpykával trest nejdříve v uhelných dolech ve Zbýšově u Brna. Havíř, kterému byl přidělen, ho přivítal slovy, že takové lidi jako on by měli pověsít nebo zastřelit. V roce 1953 byl převezen do uranových dolů do tábora Ležnice. Poznal ho tam jeden známý, který mu nosil teplé oblečení a jídlo. Čistil stružky pro odtok důlní vody, potom sbíječkou lámal skálu a nakonec se dostal ke své profesi – stal se důlním elektrikářem. Po odpykání poloviny trestu byl na žádost rodičů propuštěn v roce 1955 na svobodu. Musel splácet dluh za ubytování a stravu 1 720 Kč. Po propuštění nemohl sehnat práci. Později jej přijali do OSP Břeclav na místo elektrikáře, i když vystudoval průmyslovou školu. Je členem Konfederace politických vězňů. Nyní žije v Domově důchodců v Břeclavi, žádný by mu jeho věk nehádal.

StB si přijela pro **Františka Šenka**, nar. 1927 během oběda při výkonu základní vojenské služby na Slovensku. V poutech a se zavazanýma očima ho odvezli do Brna na Orlí a hrubě strčili do cely 2 x 4 m, kde bylo už sedm vězňů. Při vý-

slechu na Příční mu znovu zavázali oči a dva chlapi si s ním házeli mezi sebou, až ztratil rovnováhu a o hranu stolu si vyrazil dva zuby. Při dalším výslechu ho posadili na židli a ruce musel dát

na stůl. Když se žena, která ho vyslýchala, nic nedověděla, poněvadž už neměl na mluvení sílu, hodila mu popelník na pravou ruku a rozbila mu dva prsty. Nekonečná doba čekání byla na samotce. Měli povoleno pouze půl hodiny za týden jít na dvůr, kde museli chodit v zástupu za sebou. To, že se mohli se spoluvězni aspoň vidět, jim dodávalo obrovskou sílu přežít. Domů mohl poslat za dva měsíce korespondenční listek. Otce přeřadili z funkce vlakvedoucího na méně placené místo. Matka se velmi trápila. Na soudní přelíčení si živě vzpomíná sestřenice Anna Prajková. Jezdila do Brna po celý týden s tetou a strýcem. Původní návrh na odnětí svobody na dva roky ostře napadl porotce z řad vojáků, že obžalovaný složil přísahu republiky a zradil. Desetiletý trest se mu zdál přiměřený. Následovala pokuta 10 000 Kč a konfiskace majetku. Kladli mu za vinu napomáhání při přechodu hranic a korespondenci se zahraničím. Po soudu s 15 spoluvězni v kobce pletli pásky na výrobu slaměných klobouků. V uhelných dolech ve Zbýšově ho chtěl komunista, kterému byl přidělen, přidáváním stále více práce zničit. Když už byl na pokraji sil, vzali si ho do party Němci. Pak teprve dostal povolenou návštěvu a balíček. V roce 1952 byl převezen do Jáchymova na důl Rovnost. V tomto „jáchymovském pekle“, jak jej vězni nazývali, opět neměl návštěvy ani balíčky. Na spaní byly tvrdé slamníky a špinavé deky. Někteří museli spát i fírat ve stejném oblečení. Později, po šesti letech, byl propuštěn na podmínku. Oženil se, odstěhoval z Lanžhota, ale stejně nebylo dětem umožněno studium. Ani maturita na průmyslové škole mu nepomohla najít zaměstnání. Stal se předsedou Konfederace politických vězňů. V roce 2000 zemřel v hospici v Rajhradě ve věku 73 let.

Martin Kostka, hrobník, nar. 1904 byl souzen v jiné skupině než všichni předešlí. Napomáhal k útěku za hranice lidem, kterým hrozilo zatčení. V červenci roku 1950 byl na hranicích chycen a uvězněn. Vyhrožovali mu trestem smrti. Manželka, vyčerpaná existenčními starostmi o tři děti ve věku 9, 3 a 2 roky a obavami o život manžela, se u soudu 1. října zhroutila. Bylo jí řečeno, že může být ráda, že dostal „pouze doživotí“. Byla nucena jít pracovat do družstva a děti svěřit stařence. Dcera Růžena hned po ukončení školy nastoupila do zahradnictví. Mladší Ludmila se nedostala na žádnou školu. Po odpykání devíti let v uranových dolech v Příbrami se M. Kostka vrátil na amnestii v roce 1960. Pobíral důchod 406 Kč. Dlouho se ze své svobody neradoval. Stal se další obětí totalitního režimu. V roce 1961 umřel na následky ozáření na rakovinu plic v 56 letech. Bývalí spoluvězni koupili věnec a z celého okolí přijeli na pohřeb. František Straka z Tvrdonic neohroženě pronesl pohřební řeč. Pohřeb byl pod dozorem. Všichni pak byli předvoláni a napomenuti. Syn Antonín emigroval do Kanady, kde žije dodnes. Paní Kostková, poznamenaná utrpením, zemřela v roce 1980.

Státním soudem v Olomouci byl souzen **Jan Petrla**, nar. 1926. Vystudoval stavební průmyslovku a pracoval jako projektant. Byl obviněn ze zasílání informací o stavebních projektech do zahraničí. Sedmičlenné břeclavské skupině oznámili, že pěti navrhují trest smrti. Jeden spoluvězeň den před soudem spáchal sebevraždu. Konečný verdikt byl 17 let. Po revoluci, v roce 1989 Jan Petrla zastával funkci předsedy MNV v Lanžhotě. Po roce 1968 s manželkou obětavě pracovali s mládeží v Junáku. Toto

jsou slova syna Jiřího: „Když byl náš otec státní bezpečností zatčen v roce 1951, bratrovi bylo 3,5 a mě 2 roky. Poprvé jsme ho jeli navštívit v roce 1954. Návštěvy byly naplánovány na neděle v 8 hodin v Milíně u Příbrami. Tam se muselo přijet už v sobotu večer a přespávalo se v čekárně nádražní budovy. Od této budovy ve vzdálenosti asi 100 metrů stál „inkusák“, do kterého byli ráno svezeni vězni. Návštěvy trvaly asi 20 minut. Otec seděl za kulatým sítím se dvěma příslušníky. Kontakt nebyl možný. Po skončení návštěvy byli vězni odvázeni a my jsme nejbližším vlakem odjížděli domů. Takto se mi vybavují návštěvy v Milíně. V roce 1957 byl otec umístěn ve vězení v Opavě.

Pochopitelně jsem byl starší a pamatuji si už i detaily. Tatínek byl propuštěn v roce 1960. Před půl rokem jsme s bratrem podnikli cestu po lágrech. Navštívili jsme samozřejmě i tábor zvaný Vojna, kde byl náš otec vězněn. Nejprve jsme navštívili nádražní budovu v Milíně, která je pořád nezměněná, byť je už nefunkční. Inkusový domek tam už není. Před samotným táborem Vojna byla postavena velká budova kamuflovaná jako hájenka, která později sloužila jako návštěvní budova. Samotný tábor, obklopený hlušinou z uranového dolu, je vybudován jako památník politických vězňů. Návštěvníci mají možnost shlédnout dokumentární film o událostech v padesátých letech a prohlédnout si v doprovodu průvodce celý areál včetně vystavených dobových věcí. Korekce, místnosti, kde byla prováděna nezbytná politická školení, ubytovací místnosti, sprchy, strážní věže. Ti, co realizovali rozhodnutí „Čepičky“ byli skutečnými „odborníky“. Zaměstnancem této pa-

mátky je i historik, který na požádání ochotně seznamuje případné zájemce s historií tohoto památníku. Chtěli jsme pochopitelně navštívit taky tábor Bytíz hlavně proto, že tam bylo vězněno mnoho našich spoluobčanů. Bohužel se jedná ještě o funkční důl a současné vězení a nebylo možno si tábor prohlédnout. Z Příbrami jsme odjeli do Jáchymova k prohlídce velmi populárních lágrů „Rovnost a Bratrství“. Tyto tábory byly po roce 1960 zrušeny a v současné době jen nižší porost dřevin ukazuje jejich polohu a rozlohu. Nejsnazší přístup je k bývalému táboru Nikolaj, který je rovněž zalesněn. Město Jáchymov je historické hornické město s hornickým muzeem. Součástí tohoto muzea je i část věnovaná politickým vězňům z padesátých let. Stojí za zhlédnutí a zamyšlení se.“

Závěrem cituji slova J. A. Mazalové – Zemanové z knihy Břeclavsko plus: Ani otroci starého Říma nežili v tak potupném postavení jako političtí vězňové. Přitom je tragické, že naši spoluobčané o skutečném stavu „nic“

nevěděli: „Pro nic za nic vás tam přece dát nemohli.“ Dodnes slyšíme, jak „se měli dobře“, těžko se jim vysvětluje, že jen proto, že armáda (doslova) vězňů za ně pracovala v nejkrutějších podmínkách. I v dobách míru a pohody bude docházet ke kolizním zvrátům, kdy se naši potomci musí rozhodovat mezi dobrem a zlem a bojovat o to lepší v sobě i ve společnosti.

Použitý materiál: Rozsudek Státního soudu Brno ze dne 15. září 1951

Literatura: J. A. Mazalová – Zemanová: Budou-li mlčet oni, rozkvílí se kamení, Břeclavsko plus (k zapůjčení v městské knihovně)

V knize Břeclavsko plus jsou uvedeny výpovědi politických vězňů i těch, kteří již dnes nežijí, jak je zaznamenali studenti gymnázia z Břeclavi. Děkuji rodinným příslušníkům za poskytnuté informace a za zapůjčení fotografií. I všem těm, kteří nebyli jmenováni, patří úcta a vděk za statečnost a utrpení, kterým připravili cestu ke svobodě.

POMÍJIVOST

Jož. Uher

*Co jenom dívek krásných jako rajský květ,
odkvetlo do věčnosti pod hodovou májí!
Třeba jen za poslední pouhou stovku let,
která už zpátky jejich tváře nevydají.*

*Cangličky vlasů Čas jim navždy rozpletl,
jehlice z rožků vytáhl ne jako milý;
se slibem lásky od úst v stáří odlétl,
vzpomínky slzami modř očí zastínily.*

*Co jenom šohajů v tom stejném období,
hošíje odskávalo s furiantskou písni!
Guláče dávno jejich hlavy nezdobí,
na kraji vsi se v zemi vedle sebe tísní...*

Hody jsou!

**Pod májí z klubka Čas se v tanci odvíjí,
spolu s ním kradmo se další krásné mládí
pomíjí...**

Padají za kosou stébła trav a kvítí, káci se za sekýrou stromy, osiří mnohá hnízda po odletech ptáků, ze společných chodníků a cest dědin a městeček schází do pole neoraného jedno pokolení za druhým. Pod stovkami mají dohrají desítky muzikantů, doverbují a dotancují tisíce, ano tisíce šohajů a děvčat, mužáků a vdaných žen, súdné stolice židlí opustí sta a sta stařenek a stařečků, kdo ví, kam se rozkutálí fúry spadanych kaštanů. A jaká řeka vína by máje obtekla, na vyschnutí jakých hlubočin piva by musely

čekat, kdyby ten mok odmítla ukojená žízeň úst? Jen si to zkuste v představách položit pod jednu máji a na jednu trávnici, a pak si tu nůši oprobujte chvíli nést na zádech vzpomínání. Je pravda, že moje výzva mífí mezi starší a staré lanžhotské pokolení, avšak i ta dnešní neujdou zítřkům, jako jsme jim neušli ani my. Nejstarší písemná zmínka o našich hodech se váže k roku 1813. To už je pro naše představy nůše k neunesení...

M Á J A CHASE „Z HRUBÉJ“

Jož. Uher

Protože má náš zpravodaj mnoho čtenářů často i hodně daleko mimo Lanžhot, kterým, stejně jako mladým místním, nejsou srozumitelnými odlišnosti našeho nářečí od jazyka spisovného, musím i zde začít s vysvětlováním. Slovník spisovné češtiny uvádí to, čemu mi říkáme **mája**, jako **máj(e)**, **májka**, rodu ženského. Tudíž ta máj, ne ten máj. Naše nářečové **mája** sice rod zachovává, ale prostě máme **máju** a ne **máj**. Dovolte, abych této skutečnosti zůstal věrný.

A chasa „z Hruběj“? Tak to bývávala chasa (vesnická mládež) krojovaných šohajů a děvčat, kteří mívali tak zvané **domovské právo**, místo, kde se scházeli k zábavě, v hospodě, jejíž název zněl **Hrubá**. Jak tuto hospodu, její rohovou část při hlavní silnici, tak i starou, původní v pozadí, na straně levé, tak i plac před ní (jeho součástí byla silnice, ještě v 19. století jako hlavní ze Slovenska – Uher přes Břeclav na Moravu), pak uprostřed v zadu **máju**, stojící blízko předzahrádky nízkého nárožního stavení s výrazným střechním vikýřem, které už před rokem 1900 bývalo hájenkou v majetku knížete Jana Lichtenštejna (dnes Kacabar), po celé pravé straně pak zídku farského dvora (na rohu pod lípou můžeme vidět zamřížované okénko místnůstky, která sloužila jeden čas jako trafika a na jejíž další účel se ptala Jitka Uhrová, já ho neznám), ukazuje fotografie neznámého autora. Spolu s dalšími ji jako dar dostal poštou náš starosta od někoho, kdo míval kdysi na Lanžhot rodinné

vazby. Díky za ni, protože je to první mnou poznatý snímek, zachycující **máju z Hruběj** od hlavy až k patě. A jestliže víme, že poslední hody v Hruběj se stavěním máje na place před ní se uskutečnily v roce 1959, tudíž přesně před **půlstoletím**, usuzuji, že jde o fotozáběr z poloviny let padesátých minulého století. Dává nám poznat, o kolik ztíženější podmínky a prostor k postavení máje měla chasa z Hruběj oproti jejich rivalům od Vedralů. Dobře si pamatuji, že nejednou i vršek s praporem jejich máje dosahoval až na hlavní silnici od Břeclavi na Slovensko, možná i přes ni, pokud chasa z Hruběj nechtěla mít máju o poznání nižší, než jakou zdvíhala chasa od Vedralů, tenkrát, kdy se zdvíhalo od silnice směrem proti oknům Vedralových hospody. Tento článek píší s předstihem, kdy jsme ještě nevypátrali fotografii s „celú májů“ před Vedralovým. Třeba nám ji dodatečně někdo poskytne. Místo ní bychom pro porovnání otiskli máju z místa, na kterém se staví dnes, jak ji těsně po dostavění zachytil v publikaci o lanžhotských hodech fotograf Vojtěch Prokop, se kterým spolupracoval prof. Pavel Holobrádek. Jako by jedna druhé z oka vypadla!

V knize **Vlastivěda moravská, okres Břeclavský od Jana Noháče**, vydané v roce 1911, jsou dvě vzácné fotografie, které dokumentují dvě fáze zdvíhání máje před Hrubou hospodou. Sahá po silnici a je neuvěřitelné, jak málo mužů, spíše mužáků než šohajů, je

u šprajců, a nikde kolem skoro žádný divák!

K **máji chas** z „**Hruběj**“, jak jsem svůj článek nadepsal, rozhodl jsem se přiřadit fotografii možná stoletou. Určitě je z před roku 1910. Zachycuje snad počtem celou chlapeckou chasu (pomocí lupy jsem napočítal jedenačtyřicet guláčů) z Hruběj hospody. Mezi hlavami některých z nich lze rozeznat tváře muzikantů z dechovky slavných **Prajků**, oblečených do zvláštních uniforem, včetně pokrývky hlavy. Jako oni, tak i všichni jejich pokračovatelé mívali pódium z fošen na bečkách v předzahradce přímo pod střešním vikýřem hájenky, pochopitelně že pod „zeleným“, což bylo krytí ze stran a shora, z větví se zeleným listím. Když jsem šel s pomocí lupy od tváře k tváři, neubránil jsem se představám, jak asi byli tito šohaji bujaře veselí, zpěvní, jak se dovedli rozverbovat a děvčata roztančit, až se všem zpod

čižem prášilo... Dnes by jich tam mohly rejdit tisíce, z asfaltu by se nezvedlo děvčatům pod sukně ani zrníčko.

Mladí to ještě neví, ale až i oni dorostou do věku, kdy budou umět více než jenom chleba jíst, poznají, čeho všeho dovedou být spouštěči staré fotografie, pokud to, co zachycují, je blízké našim zájmům a, ano, třeba i láskám...

Dvě fotografie, zde použité, věkem tak rozdílné, to dokázaly. U mne určitě. Pokud i u vás, mělo smysl vám je ukázat a nebylo marné připsat k nim to, co jsem připsal.

Poslední osada jihu

Jan Třetina – kronikář

POSLEDNÍ
OSADA JIHU

Na ustavující schůzi konané dne 1. 3. 1936 za přítomnosti kamarádů Josefa Ondrysky, Jendy Noska, Jaroslava Třetiny, Františka Uhlíře a Antonína Mayera byl ustaven tramský klub s názvem „Poslední osada jihu“ se sídlem v Lanžhotě. Stanovy klubu byly schváleny Zemským úřadem v Brně dne 14. 4. 1936.

Zvolený výbor: Josef Ondryška (předseda), Jan Nosek (místopředseda), Antonín Mayer (jednatel), František Uhlíř (pokladník), František Uher (matrikář), další členové: Miroslav Stánek, Miroslav Černý, František Bartoš. Osada byla přihlášena také do Unie osad a tramských klubů v Přerově. Zápisné činilo 5 Kč a měsíční příspěvek 1 Kč. První řádná valná hromada se konala 26. 6. 1936 ve spolkové místnosti u Zugarů.

Účelem klubu bylo sdružení zájemců o trampy, sport, cyklistiku, tábornictví, fotbal, volejbal, fotografování, bruslení aj. Dále měl budit zájem o hudbu a život v přírodě.

Byly pořádány různé kulturní a sportovní akce: zahradní koncerty, ples, vycházky, šestidenní tramp do Radějova, Zlína, Otrokovic, osmidenní tramp do Pováží, čaje u Kocandů, divadelní hra „Volání hor“ a jiné akce. Uskutečnily se dokonce i hody u Lamberka (ztráta 108 Kč). O členství byl dosti zájem, ale někteří brzy odešli anebo byli pro nezájem vyloučeni. Například počet členů k 28. 2. 1937 byl 33, ale k 5. 5. 1939 jen 22. Na kulturních akcích účinkovala vlastní hudba - jazz.

Po vyhlášení Protektorátu byl klub rozpuštěn. Uvedu poslední zápis klubu.

Zápis o mimořádné valné hromadě konané dne 16. 7. 1939 v klubovní místnosti hotelu U Straků za přítomnosti 16 členů. Na programu byl jediný bod: likvidace tramského klubu

Poslední osada jihu. Kamarád M. Stánek tlumočil na této poslední schůzi rozhodnutí státních úřadů, že P. O. J. přestala existovat. Důvodem zakázání činnosti bylo, že klub nepodal do 30. 6. 1939 oznámení nadřízeným státním

orgánům, že chce dále existovat. V důsledku toho státní orgány rozhodly rozpustit náš klub, jehož jmění v tomto případě obnáší 118,75 Kč. Zdůraznil, že dle stanov jmění připadá Ústavu

Na výlety se jezdilo na kole

*Jazzová kapela
v pozdějších
letech*

slepců v Brně. Klub nemá žádný inventář, nýbrž že inventář je majetkem některých členů.

Tímto vzalo členstvo na vědomí rozhodnutí státních úřadů a litovalo, že klub musí zanechat své činnosti v okamžiku, kdy se začal slibně právě rozvíjet. Rozvoj měl nastat v nej-

bližších dnech, kdy měl být utvořen speciální kulturní odbor pro šíření porozumění přírodě.

Schůze byla ukončena posledním kamarádským pozdravem „Ahoj“.

Veškeré údaje byly čerpány z knihy zápisů klubu.

Rajtky a červenice Jož. Uher

Čtenáře, jak ty mladé, tak i ty starší až nejstarší jistě nechápavě udiví, proč jsme díky dvěma fotografiím spárovali dohromady „jakéhosi starodávného vojáka“ s šohajem - současníkem ve slavnostním kroji. Je tedy zapotřebí několika vysvětlení.

Voják, jeden z našich lanžhotských předků, jehož jméno neznám a nemohla mi je povědět ani dárnyně fotografie, která ji našla v pozůstalosti rodičů, jenom odhadem lze usoudit, že pochází z před roku 1910 /může být tedy i více než stoletá/, je **dragoun**. V lanžhotském nářečí **d r a g ú n**. Slovníky nám vysvětlují, že **dragoun** byl za Rakousko-Uherska **příslušník jednoho druhu lehké jízdy**, nebo též **příslušník jezdecké pěchoty**. Snad netřeba široce dodávat, že tou jízdou jsou myšleni koně. Nutno je však dopovědět, že v rakousko-uherské jízdě byli ještě vedle **dragounů i husaři**. Ti byli výlučně národnosti **maďarské**, kdežto mezi **dragouny** sloužili i odvedenci z Moravy, náš Lanžhot nevyjímaje. A jejich kasárna, zrovna jako **husarů**, se nacházela

v Rakousku, v městě Stockerau – lidově řečeno ve Štokravě. V jiném článku tohoto čísla zpravodaje je řeč o knize **Lubomíra E. Havlíka Moravské letopisy**. I v ní je hned několikrát Štokrava zmiňována. Třeba k roku **1012** touto větou: **Štokrava byla označena za místo, které leželo na hranicích Moravanů a Bavorů**.

Takže voják na fotografii je /dovolte mi užívat nářečový výraz/ **dragún**. Ale co ty **rajtky**, v nadpise uvedené? No právě! Byly to kalhoty zvláštního střihu, barvy červené, ve stehenní části do stran ploutvovitě rozšířené a od kolen dolů zapuštěné do vysokých, jezdeckých bot s ostruhami. V rakousko-uherské armádě je oblékali pouze **dragúni!** Dobře, proč se jim třeba neříkalo **dragúnky?** Asi to nikoho nenapadlo. A proč ne? **Dragún** byl jezdec! V jazyce německém **Reiter**. Vyslovovalo se jako rajtr, u nás v Lanžhotě **rajtér**. Takže **rajtér** nosil **rajtky!** Proč pro ně armáda zvolila **červenou** /do tmava/ barvu, to se už nedovíme. Víme jenom to, že se musela **líbit!** A v tomto místě přichází na řadu **šohaj v červenicách!**

Odborníci i obyčejní lidé, nevyjímaje kdysi ani členy našeho místního muzejního a vlastivědného kroužku, se dohadovali, proč jsou lanžhotské **červenice** ušité z **červené** látky.

Pochopitelně, že pokud by byly z látky jiné barvy, nebyly by červenicemi. Nakonec vyplula na hladinu rybníka anonymních diskutérů teorie, domněnka, dokonce snad jistota a přesvědčení, že barvou byly první lanžhotské červenice inspirovány – podníceny barvou rajtek dragúnů! Bylo-li tomu tak, kdo ví, kdy při jejich vzniku, to nám neprozradí už ani bájeslovná starověká věštkyně Sibyla. Trápit se tím nemusíme, protože ten, kdo tuto barvu zvolil, udělal dobře!

Památka na **dragúnské rajtky** nezůstávala v Lanžhotě po mnohá desetiletí jenom **barvou červenic**, ale rajtky, ušité přesně podle stříhu těch dragúnských, ale ne v barvě červené a ani

z téže látky, s velkou oblibou nosívaly početné generace lanžhotských mužáků, kteří ovšem na patách vysokých „holénkových“ bot ostruhami necinkali. Nevěřili byste, kolik muzik odehrál v rajtkách třeba skladatel Metoděj-Metyn Prajka! **V žádných druhých gaťách sa mu tak dobře nehrálo, jak v rajtkách!** Někteří movití frajeři mužáci si poroucheli zašívát do zadní /hýždové/ části rajtek tak zvané „sedlo“ z celistvého kusu kůže z jelena. Pyšnili se prostě rajtkami s **jeleniců!** Pokud by rajtovali na koni, jen tak brzo by je neprošoupali...

Do Štokravy k **dragúnom** už naši šohaji dávno vojančit nejezdí. A ani mužáci už rajtky nenosí. Doufáme, že přítomnost i budoucnost červenic zůstane a bude životaschopnější...

Rajtěři, jsou-li u nás nějací, se obejdou i bez rajtek.

MILÁ MAMIČKO /stoletý dokument/

Jož. Uher

Díváte se na fotografii starou přesně **sto let!** Vidíte na ní dvanáct vojáků, členů **oddílu zákopníků**. Německy **Pionierabteilung** s datem

1909. Jeden z nich se jmenuje **M. Ryčovský**. Asi už nám nikdo neřekne, který z těch dvacíti to je. A nedalo se ani zjistit, kdeže tito

mladíci sloužili. **M. Ryčovskému** posloužily fotografie jako pohlednice, frankované pětihalérovými známkami s portrétem císaře France Josefa I. Poštovní razítka na nich jsou, bohužel nečitelná. S určitostí víme to, že se jedná skutečně o rok 1909.

Zajímavější je to, co na nich **M. Ryčovský, komu a jak**, napsal. Texty budu přepisovat - tlumočit přesně podle originálu. Čtenáři zpravodaje jistě odpustí gramatické nedostatky, nad které určitě povýší svoje dojetí z obsahu psaného. **První** má tuto adresu: Welectěná Paní Kateřina Ryčovská, No. 444 v Lanžhotě na Moravě in Mähren. A text je tento:

Milá Mamiško Javas zkazují všechých dohromady pozdravit a také bymě těšilo když byvas týchto mojich par řatku při stalem a hodnem zdraví natrefiti mohlo jasu posavat zdraví a také se mě dobře vede. Milá mamičko také bychvas mnohokrátě prosil když bystemě mohli poslat par krejcaru protože pujdem už domanevru tak vas ešte

jednu mnohokrátě pozdravuji a zustavám vaš věrny Sin M. Ryčovský.

Druhá tatáž fotografie má tuto adresu: Welectěný Pan Johan Šestak v Lanžhotě na Moravě in Mähren. A text je tento:

Milí Švagře Já vas zkazují všechých dohromady pozdravit a také bymě těšilo když byvas týchto mojich par řatku přidobrému zdraví natrefiti mohlo jasu posavat zdraví a také semě viborně vede tovam posilam kartu abyste viděli naš pionir abtalong zbohem nakrátké zheldaní M. R.

V tom devátém roce začínajícího dvacátého století žádný z těchto knírky vyřešákováných zákopníků ani jen netušil, jak brzo vypukne hrůzná první světová válka, a kdo ví, kolik z nich do ní narukovalo a už se třeba nikdy nevrátilo, ba nestačili ani poslat kartu a na ní oslovení **milá mamičko, milý švagře...**

Zůstala fotografie, která nám o jejich životních osudech už nic víc nepoví.

TRAGIKOMICKÉ FOTO Jož. Uher

Text pod ne příliš kvalitní černobílou fotografií nám říká pouze to, že jde o **první hody v Lanžhotě po roce 1945**. A já dodám, pro pochopení mladých generací, že o **první hody po druhé světové válce**, my starší jsme říkali, že **po frontě**.

Na snímku vidíme to křídlo budovy radnice, směrem do Kostické ulice, v jehož předdvorní části mají své sídlo naši hasiči. A pak je zřetelný vyhořelý dům obchodníka Mirka Kopřivy, dnes prodejna Jary Tučka – Kamilka.

Fotografie je součástí publikace s názvem Vlastivědný sborník svazek II 1975-I – JIŽNÍ MORAVA, vydané k 30. výročí osvobození Československa Rudou armádou. Autora snímku se nelze dopátrat, ve sborníku uveden není, ačkoliv v něm nepatří k fotografii jediné.

Fotograf z chodníku u předzahrádky Tuřeckých domu, dnes pizzerie, zachytil zadní část průvodu krojované i civilně oděné chasy, která jde od Vedralů, dnes Podlužan, zřejmě pro

stárka, směr transformátor. Čelní část průvodu nevidíme.

Fotografujícímu „do cesty“ vjel statný vůl (nebo jsou u oje dva?), zapřažený do podivuhodného vozu – zastřešeného! A co více: opatě drží žena! Pořídil fotograf tuto momentku záměrně, nebo šlo o náhodu? To se už nedovíme, zůstává jenom řada otázek.

Na příklad: mohl by někdo z místních vyjet ven z baráky na silnici s něčím takovým, právě když „**idú pro stárka**“? Tak kdo, odkud a proč tu zavazí?

Vypovídající je však také chlapec v kroji, míjející fotografa na chodníku jiným směrem, než jakým se ubírá chasa, a dokonce se mi zdá, že se ten šohaj škodolibě usmívá. Nenapadá mne nic jiného, než že tento chlapec patřil zřejmě do chasy z **Hrubé hospody**, která ještě pro svého stárka nevyrazila, a tak kluk má napilno.

Každopádně bych tuto po technické i umělecké stránce nepodařenou fotografii považoval

z hlediska dokumentárního za velice cenou, a kvůli vyhořelému Kopřivových domu, na

straně jedné, a volovi s originálním vozem, na straně druhé, skutečně **tragikomickou...**

ZE STARÝCH ZÁPISŮ

- ulka -

„Knížecí hospoda v Lanžhotě byla pach-
tována (**dána do nájmu**) v **lednu 1790** na
tři roky i s polem k ní patřícím 44 měř. 7/8 a
loukou ve výměře 5 měřic. Vypachtoval si ji
za roční nájemné 310 zlatých **Josef Svačina**
z Lanžhota, který se písemně zavázal odebírat
pivo z knížecího pivovaru v Břeclavi. Za kníže-
cí kancelář podepsán **Josef Arnold Locman**.

Taktěž mlýn v Lanžhotě byl toho roku
propachtován a mlynář **Dominik Kvašniger**
se podrobil podmínkám, semlet pro pánské
bezplatně 30 mír žita a 41 mír pšenice a dodat
5 mír a čtyři osminy krup z vlastního ječmene.“
(**Převzato z Malovaného kraje 1949, autor je**
uveden značkou J.C. Byl to tehdejší břeclav-
ský písmák Jan Ciprys.) Knížecí hospodou je
samozřejmě míněna hospoda později nazývaná
Hrubá a mlýnem byl ten na Kyjovce – Moráv-
ce, dnes u sportovního areálu Šlajsa.

Uvedený rok 1790 byl v dějinách Moravy
mimořádným na velmi významné události.
Lubomír E. Havlín v knize **Moravské letopisy**
pod tímto letopočtem uvádí toto, cituji: *Římský*
císař Leopold II., král Uher a Čech, markrabí
Moravy, atd., prohlásil (v Bolzanu), že poklá-
dá zemské stavy za sloupy monarchie, kterým
vrátí jejich výsady. Reskriptem (písemným roz-
hodnutím panovníka) zrušil zákony Josefa II.
o pozemkové dani a urbaniálních závazcích.
Moravští stavové se vrátili k systému berní, jak
byl upraven za Marie Terezie, zatímco v Če-
chách podrželi soustavu josefínskou.

Císařským reskriptem byl svolán a obnoven
zemský sněm Moravského markrabství. Sněm
měl podat historický obraz zemského zřízení
před nastoupením Marie Terezie a spolu se
svými stížnostmi a přáními návrh na způsob
nápravy, a to se zřetelem na souvěky stav.

Sněmu předsedal sněmovní direktor a moravskoslezský gubernátor. Své požadavky a návrhy zpracoval moravský zemský sněm pro císaře ve spise „Desideria moravských stavů z r. 1790“. Ve čtyřech oddílech (...) obsahuje spis celkem 98 návrhů, stížností a požadavků. Mimo jiné stavové žádali, aby byl obnoven moravský zemský výbor (vláda) a vlastní zemské hospodářství, aby sněm měl zákonodárnou moc, aby zemským orgánům byla svěřena politická moc, což obojí by podléhalo schválení markrabího, aby bylo obnoveno holdování pánu země na Moravě, aby úřady byly obsazovány jen do-

mácími úředníky a aby byla obnovena platnost zemského zřízení (ústavy). K „Desideriu“ byly připojeny i stížnosti a požadavky sedmi moravských královských měst na obnovení plné samosprávnosti.

Jak na Desiderium odpověděl císař Leopold II., je velmi zajímavé i z hlediska naší současnosti. Ale kdo to chce znát, musí si o tom přečíst v Moravských letopisech samotných...

Myslím, že tento náš malý „výlet“ do starých časů nebyl nezajímavým a ani pro zpravodaj tématicky nevhodným...

PRVNÍ TRENÉR

Jož. Uher

Starý „fanus“ (fanda, příznivec) lanžhotského fotbalu, který si nepřeje být jmenován, mi jako ohlas na můj článek o dorostu z roku 1949, uveřejněném v minulém zpravodaji, přinesl jako dárek fotografii, jakou jsem nikdy neviděl, a to jsem jich měl v ruce spousty. Snímek je to pro historii lanžhotské kopané vzácný hned z několika důvodů.

Tak například už v roce 1948, ve kterém byla tato fotka pořízena na fotbalovém hřišti

slavných SK Židenic v Brně, se muselo vědět, že lanžhotský dorostenecký fotbal má hned několik nadprůměrných talentů. Neznámý mi fotograf zachytil totiž **výběr reprezentačního dorostu v kopané pro kraj BRNO!** Z lanžhotských dorostenců jsou v něm: pomineme-li zleva stojícího nějakého činovníka – civila, pak druhým je můj bratranec **Jenda Kubík**, vedle něho **Vojta Mikulíček – Majdák**. (Dovolte, abych u jeho jména trochu odbočil, omluvou. Když

jsem v minulém zpravodaji komentoval dva finálové zápasy našeho dorostu s dorostenci Victorie Přerov, uvedl jsem, že z šesti branek, které jsme jim vstřelili, dal Pavel Petrla čtyři. Pravda je jiná: Pavel vstřelil tři góly, dva Vojta a ten šestý já. A ještě dodám, že doma nedal Přerovákům jedenáctku Joza Tuček – Mišenec, kopl ji vedle pravé tyče...) Ale vraťme se k fotografii. Vedle Vojty stojí **Lada Tuček – Skrčeneč** a posledním odleva stojící je **Franta Ciprys – Čapla, ano, ten později tak slavný brankář!** Posledním klukem z Lanžhota, a to je také vzácná zajímavost, je první zleva dřepící **Joza Hnátovič – Halouka**. Vynikající levý halv, který, bohužel, nikdy za první mužstvo Lanžhota nehrál. Brzo, ještě jako mladý, odešel pracovně do Adamova, kde pak hrával a prožil celý svůj život. Připomenu ještě, že výborným útočníkem – střelcem býval a jeho otec, v lanžhotském fotbalu let třicátých. Jeho syn navíc i moc pěkně zpíval – tenor!

A teď je třeba, abych dostal **názvu** tohoto článku. Zprava na fotografii vidíme dva stojící starší muže. Krajní, prostovlasý, je krajský trenér **Maleček z Brna** (od poloviny roku 1949 trénoval spolu s **Eremiášem** i tehdejší náš dorost), nu a muž v klobouku není nikdo jiný než **první lanžhotský fotbalový trenér dorostenců Jan – Jenda Bartoš, řečený Keťásek**. Několik let halv prvního mužstva.

Trenér Jenda Bartoš vlastnil v povaze něco, co ho činilo výjimečným a v našich očích úcty hodným: obrovskou obětavost – trpělivost – neúnavnost a skromnost. Víte, vy mladí, před těmi šedesáti a více roky ne všichni rodičové měli pochopení pro fotbal, natož aby jej, nedej Bože, hrával i jejich syn! A tak Jenda Bartoš musel obcházet mnohé mamičky (otcové bývali povolnější) s prosíkem a orodováním, jenom aby

tomu jejich klukovi dovolily obouvat kopačky a běhat v nich na pastvisku mezi husami za tím kulatým nesmyslem.

Ti ze starších fanusů, nebo i činovníků, kteří Jendovu práci nerozumně podceňovali, uměli uštěpačně říkávat, „viďa jít Jendu do domu, v němž bydlel nějaký ten šikovný kluk do fotbalu“: **Aha, Keťásek už ide zas pucovat klučku!** (Kliku ode dveří.) Co oni mohli vědět o šesti v jeho srdci, když dobře pochodil? Když jsme my dorostenci v roce 1949 získali titul přeborníka kraje Brno a Brňákům z fotbalové sekce začalo být zřejmé, že si to míříme za titulem mistrů Moravy, tak najednou usoudili, že k takovému cíli nás dovést nemůže jenom „nějaký“ Bartoš, místní trenér – samouk, a tak mu jako nadřazené „pomocníky“ naordinovali „k ruce“ **pány trenéry Malečka a Eremiáše**.

Byl jsem šestnáctiletý kluk, hlavu plnou hry samotné a do práce trenérů jsem ještě dobrým zrakem neviděl, ale měl jsem pocit, že ti dva Brňáci pana Jendu tak nějak „odstavili“. A bylo mi ho líto. Jak a kdy Jenda Bartoš své trenérské, nesmírně obětavé práce zanechal, nevím. Ještě bych měl snad povědět, že první naše mužstvo „vykopalo“ v roce, ano, ještě v roce 1953, titul **přeborníka kraje Brno** ve skutečnosti **bez trenéra!** Tehdy pořád převládal mezi hráči jedničky názor, že trenéra nepotřebují, že si vystačí sami, i třeba bez takového, jakým byl Jenda Bartoš – Keťásek.

Chťel bych, aby se na něho nezapomnělo. Děkuji proto dárci fotografie, že jsem na něho mohl jejím prostřednictvím vzpomenout. Kdo ví, jestli by se ještě našla nějaká jiná, na které by jako trenér stál vedle hráčů i on.

Muž, který na fotbalový trávník přivedl i mne...

Fit nejen o prázdninách

Martina Vališová

I když prázdniny už skončily, stále je tu možnost pro všechny, kdo mají rádi pohyb nebo si jenom tak chtějí protáhnout tělo. Pravidelně vždy dvakrát týdně se koná cvičení pod vedením Petry Rackové. Každé pondělí a čtvrtek od

19 do 20 hodin si můžete přijít do lanžhotské tělocvičny zacvičit a skvěle se odreagovat. A co že se vlastně cvičí? Můžete se rozhybat do rytmu svižné hudby u aerobiku, ať už klasického nebo i step aerobiku, který se cvičí na

speciálních stupíncích. Také si můžete zpevnit a vytvarovat svoji postavu při body stylingu, který je zaměřen právě na problémové partie. Další cvičební technikou je kalanetika, ta je založena na posilování ve statických polohách. Jeden cvik se skládá z malých plynulých pohybů, které mnohokrát opakujeme. Cvičí se také s činkami, gumami a s lehkými, malými, nafukovacími míči overbally. Novinkou je pilates, populární cvičební systém, který rovnoměrně posiluje tělo a zlepšuje jeho držení. Pro ty, kteří

si chtějí vyzkoušet i něco netypického, je tu lekce exotické power jógy, které je věnována speciálně celá jedna hodina v týdnu. Přijít může každý, kdo si chce zacvičit v pohodové a přátelské atmosféře a kdo chce udělat něco pro své zdraví.

30 let stolního tenisu v Lanžhotě

Marcela Polášková

Stejně tak jako pěstování květin, čtení, chovatelství a jiná zájmová činnost, tak i sport nás doprovází celým životem. Někdo se věnuje sportu pasivně z křesla obývacího pokoje či rekreačně ve volných chvílích a jiní aktivně. A není tomu jinak ani u stolního tenisu v Lanžhotě.

Mnozí z nás hru na zeleném stole jistě vyzkoušeli. Z nadšení ze hry jsme přemlouvali rodiče o zakoupení pingpongového stolu a přál, jen abychom mohli pohánět malý bílý

celuloidový míček nad sítkou a mít radost ze soupeřova neúspěchu při pokusu o vrácení míčku zpět na druhou polovinu stolu, aniž bychom byli zasvěceni do pravidel tohoto sportu.

Z dostupných materiálů, které nám byly poskytnuty k nahlédnutí díky panu Třetinovi, lanžhotskému kronikáři, jsme se dočetli o založení oddílu stolního tenisu, datovaném v roce 1972. Oddíl tehdy čítal jedno družstvo dospělých a dvě družstva žáků. Mezi hlavní zakladatele patřili: Josef Škrobáček, František

Helinger, Čestmír Hošek, František Pavelka, Milan Tuček, Michal Bartoš a další.

Po ročním působení si pingpongáři nevedli špatně. Muži skončili v okresní soutěži na druhém místě, A družstvo žáků taktéž obsadilo druhé místo a žáci, hrající za družstvo B, na pátém místě. Snaha o vytvoření lepších sportovních podmínek ze strany TJ, pod kterou oddíl fungoval, vedla k přidělení tréninkových hodin v jediném odpovídajícím sále v Podlužanu. Podmínky zde nebyly uspokojivé, ale přesto se v obci stolní tenis stále hrál a ke konci roku 1975 vedle mužských a žákovských družstev zkoušelo svůj sportovní um i družstvo žen. Mezi ně patřila Dana Škrobáčková a Jaroslava Bartošová.

Nejrozsáhlejším sportem byla kopaná, dále lední hokej, šachy, turistika, základní a rekreační výchova (RZTV). Dlouhodobým problémem pro rozvoj tělovýchovy byl nedostatek sportovišť. Potřeba převyšovala možnosti. Potřebná byla zejména hala pro cvičení základní tělesné výchovy, přípravu oddílu kopané, košíkové, stolního tenisu apod. Čtyři družstva stolních tenistů hrála v základních soutěžních třídách okresu, přičemž jim patřila umístění uprostřed

tabulky. Velmi aktivně pro oddíl pracoval Michal Bartoš. Absolutně nevyhovující sportovní podmínky pro trénování a zápasy byly důvodem k ukončení činnosti oddílu.

Láska ke sportu u zeleného stolu však vedla bývalé žákovské a dorostenecké hráče v závěru roku 1979, kdy se vrátili ze základní vojenské služby, k znovu založení oddílu stolního tenisu, který letos zaznamenává 30 let aktivní činnosti. Oddíl byl zařazen do nejnižší základní okresní soutěže druhé třídy. Mezi zakladatele patřili: Milan Pfeffer, Mirek a Zdenek Poláškoví, Jan Tomek, František Fojtík, Antonín Uher, Miroslav Sláma, Jindřich Jeřábek, Vojtěch Trčka, Antonín Durdiak. Vedoucím oddílu byl zvolen

Milan Pfeffer. Všichni hráči se snažili hrát co nejlépe, postupně se zlepšovali a dokazovali to i jejich výsledky. V poslední podzimní části soutěže družstvo „A“ dokonce vévodilo tabulce, čítající osm účastníků, a mělo předpoklady pro postup do první třídy. Při vyhodnocování nejlepších sportovců obce v roce 1983 byl M. Pfeffer odměněn 1. místem za zásluhy oddílu a umístění v okresní soutěži. V této době se opět hrálo a trénovalo v sále Podlužanu.

V dalších letech se oddíl nadšenců pingpon- gu nemohl nijak rozvíjet, neboť se opět potýkal s nedostatkem hracích prostorů. Hrál se a tré- novalo střídavě ve třídě staré školy, prostorách zimního stadionu, sále Podlužanu a zasedací místnosti na Šlajsi.

Po zlepšení hracích podmínek, přidělením tréninkových hodin ve školní tělocvičně a no- vým vedoucím M. Poláškem, byl oddíl rozšířen o družstvo B a zahájil činnost s mládeží. Mezi mladé naděje tehdy patřili: Ludvík Uher, Petr Kříž, Zdenek a Petr Darmovzalovi, Vítězslav Uher, Martin Ciprys, Pavel Uher.

Postupem času stolní tenis nabýval na síle

a sezónu roku 1995 skončil s těmito výsled- ky: družstvo A - 8. místo v okresním přeboru, družstvo B - v okresní soutěži 6. místo, druž- stvo C - vítězství v základní soutěži. Po dvou letech v okresní soutěži se podařilo postoupit B mužstvu do okresního přeboru. Utvořilo se také další družstvo D, obsazené převážně novými mladými hráči. Patřili do něj: Michal a Mar- cela Poláškoví, Vladan Petrla, Tomáš a Roman Fojtíkovi, Ladislav Tuček, Roman Tuček, Petr Uher, Jan Straka, Jiří Trop.

V tuto sezóně byl poprvé o vánočních svát- cích roku 1997 uspořádán Vánoční turnaj, jak pro neregistrované hráče, tak i pro žáky.

Florbalisté před sezónou

<PG>

Florbalisté se v létě především fyzicky a psychicky připravují na další sezónu. V sou- časné době probíhá „suchá“ příprava, tedy především nabírání fyzické kondice. Doros- tenci se připravují celé prázdniny pod vedením odborníků. Mužská část se od srpna trénuje pod vedením trenéra Macha. Na závěr celé letní přípravy letos proběhne týdenní soustředění v Jedovnicích u Blanska. Tam budeme trénovat dvoufázově v hale. Po soustředění bude násle- dovat první kolo poháru ČFBÚ.

Již tradičně jsme se na začátku srpna zúčast- nili také minikopané. Výsledky nebyly tak dob- ré, jako loni, A tým skončil celkově třetí, B tým čtvrtý ve skupině. Přesto jsme si turnaj užili a

v příštím roce se určitě zúčastníme znovu.
www.florballanzhot.cz

ČINNOST TENISOVÉHO ODDÍLU – SEZONA 2009

Hana Kováčová

Hlavní sezonu zahájil tenisový oddíl 1. května, kdy se začaly hrát soutěže smíšených družstev. Největší úspěch mělo družstvo mlad- ších žáků, které vyhrálo všechny zápasy a je na 1. místě tabulky. Postupuje do 1. třídy krajské soutěže. Družstvo starších žáků je zatím na 2. místě tabulky a zbývají mu dohrát v září ještě

dva zápasy. Dorostenci skončili v tabulce na posledním 8. místě. Družstvo dospělých bude také hrát ještě dva zápasy v září a zatím mu patří 3. místo v tabulce.

K dalším akcím, které tenisový oddíl pořá- dal, patřilo přátelské utkání s hráči z Jihoafric- ké republiky. Toto utkání s výběrem dorostu

z Kapského města, se uskutečnilo 6. 7. 2009 na našich tenisových dvorcích. Z JAR k nám přicestovalo 12 dorostenců a 8 dorostenek ve věku 17 až 19 let. Úkolem našeho oddílu bylo

Vítězem se stal Jan Frydrych. Oba hráči spolu vyhráli i čtyřhru. Ve finále porazili pár Roman Šefr (Mor. Slávia Brno) a Martin Šťastný (Slovan Hodonín). Dorostenek se zúčastnilo 11. Fi-

sestavit družstvo se stejným počtem hráčů a hráček a zajistit celodenní turnaj, pohoštění a ceny. Oslovili jsme hráče dorostenecké kategorie ze všech okolních oddílů. Nakonec Českou republiku proti Jihoafrické zastupovalo 13 hráčů a hráček z Lanžhota, 5 hráčů a hráček z TC Brno a 2 hráči z TK Slovácký Břeclav. Celé akce se zúčastnilo asi 80 lidí, a přestože nás její organizace stála mnoho sil, byl to velice pěkný tenisový zážitek pro hráče i pro diváky. Jako tlumočník se skvěle osvědčil Pavel Svačina ml.

Od 7. do 11. 7. se konalo již osmé tenisové soustředění na kurtech Sokola Lanžhot. Dohromady s dětmi a trenéry ze Šaštína se zúčastnilo 28 dětí a 10 dospělých. Celý týden nás zlobilo počasí, ale myslím, že jsme hráče dobře připravili na prázdninové turnaje.

Ve dnech 25.- 27. 7. proběhl turnaj dorostu, uspořádaný naším oddílem, letos pod názvem Stillus cup. Měl velmi dobrou úroveň i přesto, že se přihlásilo málo hráčů a hráček. Dorostenců bylo 14. Ve finále se utkali hráči Radek Laga a Jan Frydrych, oba z oddílu LTC Hodonín.

nále si zahrála domácí hráčka Hanka Kováčová proti Tereze Schmidové (LTC Hodonín). Vítězkou se stala Hanka Kováčová. Čtyřhru vyhrála Hanka Kováčová a Alžběta Gelingerová (Sokol Lanžhot), když ve finále porazili dvojici Pavla Kováčová (TC Brno) a Pavlína Trubačová (Moslavana Brno).

Fotbalisté vstupují do další sezony

Josef Říha

V neděli 9. srpna 2009 začaly po dvouměsíční přestávce opět boje o fotbalové body, a to v nové sezoně 2009/2010. Letní pauza je vždy využita k přípravě všech mužstev a také k pracím na našich hřištích.

Naše první mužstvo po třetím místě v uplynulé sezoně nebude chtít jistě skončit na horším umístění, nicméně naši soupeři opět

měl okupovat místa v první třetině tabulky. Trenérem je V. Trubač, asistenty V. Gajda a Č. Bartoš, vedoucím mužstva V. Hájek.

Základna bude dál připravovat naše nejmenší pod vedením trenérů L. Holobrádka a Z. Hrubého a s výpomocí dalších rodičů.

Největší změna nastala u mužstev starších a mladších žáků. A to nejen proto, že postou-

významně posilovali a soutěž se stává rok od roku kvalitnější. Základ hráčského kádru zůstal stejný, přesto několik změn nastalo. Odchody: J. Jirava, J. Ralbovský – oba ukončili činnost, R. Novák – hostování Mutěnice, B. Osička – hostování Podluží. Příchody: M. Hakala, T. Hladík, M. Petrla, J. Tomek – všichni z dorostu, D. Jakubec – hostování Kúty, P. Mráz – hostování Týnec. Trenérem mužstva je L. Libuša, nově asistentem F. Petrla, vedoucím mužstva P. Svačina a masérem J. Brantalík.

„B“ mužstvo by mělo navázat na zlepšenou výkonnost z jarní části, trenérem je J. Černý, vedoucím mužstva A. Hrubý.

Dorost po loňském zklamání, kdy o vytoužený postup přišel v úplném závěru, by

pila a budou hrát nově velmi kvalitní krajský přebor, ale především proto, že po ročním jednání došlo u těchto dvou mužstev ke sloučení se Sokolem Kostice! Spojení před nedávnem těžko myslitelné, do budoucna však stejně nevyhnutelné, a to zejména v souvislosti s demografickým vývojem, konkurencí mnohých jiných sportů a dalších zájmů a činností. Toto spojení má velkou podporu jak u vedení obou klubů, tak i vedení obou obcí, a přispěje ke kvalitnější přípravě všech žáků. Mužstva budou hrávat střídavě na hřištích v Lanžhotě a Kosticích, trenéry starších žáků jsou J. Jirava (ml.) a Z. Král, vedoucím P. Budovič, trenéry mladších žáků F. Ventrča a I. Verbík, vedoucím F. Zima, trenérem brankářů J. Mužík.

Tradičně velké úsilí bylo v letní přestávce věnováno našim hřištím. Byly opět odpracovány stovky brigádnických hodin, letos kromě pravidelných sezónních prací také na změně nejviditelnější, kterou by měli ocenit především diváci, a tou je dokončení první etapy instalace sklápěcích sedaček, které se nám podařilo získat ze Zimního stadionu v Břeclavi, kde jsou nahrazovány plastovými. V průběhu celého podzimu se v pracích bude pokračovat, hlavním úkolem bude rozhodně instalace závlahového systému na hřišti na Šlajsi a plánovaná rekonstrukce budovy kabín tamtéž. Vedení oddílu tímto děkuje všem funkcionářům, hráčům i příznivcům, kteří se

na pracích podíleli, nebo teprve pomohou.

Veškeré aktuality a informace z fotbalu najdete na www.sokol-lanzhot.cz.

Zpravodaj Městského úřadu Lanžhot vychází čtvrtletně v nákladu 900 ks, vydává Město Lanžhot, adresa redakce Náměstí 177, 691 51 Lanžhot, e-mail: urad@lanzhot.cz, tel.: 519 336 107 místo vydávání Lanžhot, odpovědná redaktorka Jaroslava Bartošová, telefon 519 336 794, e-mail: bartosova@lanzhot.cz. Vyhraujeme si právo na gramatickou úpravu textů. Vyšlo: září 2009. Tisk z dodaných podkladů: Tiskárna Blažej Pálka, Břeclav. Registrováno Ministerstvem kultury ČR, reg. číslo MK ČR E 11687. Uzávěrka zpravodaje 4/2009 – 20. 11. 2009

Výtvarné umění na Limpíně 22. 8. 2009

Foto Jaroslava Bartošová.

Lanžhotský kroj na začátku 20. století

Historická pohlednice z Lanžhota

*Dragoun, zač. 20 stol.
(viz. článek Rajtky a červenice)*

